U IME (ili: SA IMENOM) ALLAHA MILOSRDNOG (ili: SVEMILOSNOG) MILOSTIVOG

KNJIGA ČIŠĆENJA (RITUALNOGA, PREDMOLITVENOG)

GLAVA

(onoga) što je došlo o govoru Allaha, On je uzvišen, "..... kada ste ustali ka molitvi, pa operite vaša (tj. svoja) lica i svoje ruke do laktova; i potarite svoje glave i (operite) svoje noge vaše do dva članka...". Rekao je Ebu Abdullah: "A objasnio je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, da je dužnost čišćenja po jedanput, a čistio se (tj. uzimao je abdest perući pojedine dijelove po) dvaput i triput, a nije povećao nad triput. I mrzili su učenjaci pretjeranost u njemu (tj. u čišćenju); i (mrzili su, nisu voljeli) da pređu (prekorače) čin Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio."

GLAVA:

Neće se primiti molitva bez čistoće.

PRIČAO NAM JE Ishak, sin Ibrahima, Hanzalović, rekao je: izvijestio nas je Ma'mer od Hemama, sina Munebiha, da je on čuo Ebu Hurejreta (kako) kaže: rekao je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio:

"Neće se primiti molitva (onoga) ko učini događaj (slučaj) dok se (ne) očisti." Rekao je (jedan) čovjek iz Hadramevta: "Šta je (taj) događaj (slučaj), o Ebu Hurejrete?" Rekao je: "Tihi (bezglasni) vjetar ili glasni vjetar (iz stražnjice)."

GLAVA

vrijednosti čišćenja (pred molitvu); i cvijetasti putonogasti (ljudi) od tragova čišćenja (imaće prednost nad drugima).

PRIČAO NAM JE Jahja, sin Bukejra, rekao je: pričao nam je Lejs od Halida (a on) od Seida, sina Hilala, od Nuajma Mudžemira, rekao je:

Popeo sam se sa Ebu Hurejretom na površinu džamije (ili: iza džamije Vjerovijesnika a.s.), pa se očistio, pa je rekao: Čuo sam Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, kaže: "Zaista moj narod će se zvati (na) sudnjem danu cvjetasti putonogasti od tragova (predmolitvenog) čišćenja (tj. abdesta), pa ko može od vas učini drugim njegov (tj. svoj) cvijet (na čelu), pa neka učini!"

GLAVA:

Neće se čistiti od (tj. zbog) sumnje dok se (ne) uvjeri (čvrsto da je pokvario abdest).

PRIČAO NAM JE Alija, rekao je: pričao nam je Sufjan, rekao je: pričao nam je Zuhrija od Seida, sina Musejeba; i od Abada, sina Temima, (a on) od njegovog (Abadovog) strica (kojemu je bilo ime Abdullah, sin Zejda sina Asima, a bio je Pomagač) da je on (Abadov stric) tužio ka Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, čovjeka koji je (takav da) se pričini k njemu da je našao (ili: osjetio) stvar (koja kvari čišćenje, tj. abdest, to mu se pričini) u molitvi. Rekao je (Vjerovijesnik a.s.):

"Neće se okrenuti (udaljiti; ili: Neka se ne okreće, udaljuje); ili neće otići (ili: neka ne odlazi sa molitve, iz, tj. sa namaza) dok (se ne uvjeri da) čuje glas ili (da) nalazi (osjeća) vjetar (iz stražnjice)."

GLAVA

olakšanja u čišćenju.

PRIČAO NAM JE Alija, sin Abdullaha, rekao je: pričao nam je Sufjan od Amra, rekao je: izvjestio me Kurejb od Ibnu Abasa da je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, spavao (tako ili toliko) da je puhao, zatim je klanjao. A ponekad (ili: A često) je rekao (Sufjan govoreći o tom):

Legao je (tj. legao bi u postelju Vjerovijesnik tako da) je puhao, zatim je ustao pa je klanjao. Zatim nam je (kaže Alija, sin Medinije) pričao Sufjan jedanput poslije jedanput (tj. nekad kraće nekad dulje) od Amra, od Kjurejba, od Ibnu Abasa, rekao je (Ibnu Abas): Prenoćio sam kod moje (tj. svoje po majci) tetke Mejmune (jedne) noći. Pa je stajao (u molitvi) Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (u prvom dijelu) od noći. Pa pošto je bio u nekom (dijelu te) noći, ustao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, pa se očistio (vodom) iz obješenog (otrcanog, starog) mijeha lakim čišćenjem, olakšavao ga je Amr i umanjivao (tj. prikazivao ga je lakim i malobrojnim); i stajao je (Vjerovijesnik a.s.) klanjajući. Pa sam se ja očistio (na) način (ili: od strane) od (onoga) što se očistio (on, Vjerovijesnik). Zatim sam došao pa sam stao sa njegove lijeve (strane). A ponekad je rekao Sufjan "sa njegove ljevice". (Ustvari hoće da se kaže da je Sufjan nekad u pričanju upotrebio izraz "an jesarihi", a nekad "an šimalihi", a oba izraza znače "lijevo"). Pa me okerenuo (oko sebe, premjestio me je) pa me stavio na svoju desnu (stranu). Zatim je klanjao šta je (ili: koliko je) htio Allah. Zatim je legao pa je spavao da je puhao. Zatim mu je došao vikač (pozivač na molitvu obaveznu, muezin) pa mu je objavio molitvu (zore). Pa je ustao sa njim ka molitvi, pa je klanjao, a nije se očistio (ponovno). Mi smo rekli Amru: Zaista (neki) ljudi govore: Zaista poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (bio je takav da) spava njegovo oko, a ne spava njegovo srce. Rekao je Amr: Čuo sam Ubejda, sina Umejra, govori: "San (ili: Snovi, Snoviđenje) vjerovijesnika je objava." Zatim je proučio (citat iz Kur'ana): "... zaista ja viđam u spavanju (snu) da te koljem (ili: zakoljem) ..."

GLAVA

upotpunjavanja čišćenja.

A rekao je Ibnu Umer: "Upotpunjavanje čišćenja, očišćenje.

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Meslemeta od Malika, od Musa-a, sina Ukbeta, od Kjureba, slobodnjaka Ibnu Abasa, od Usameta, sina Zejdova, zadovoljan bio Allah od njega, da je on čuo njega (gdje) kaže:

Odbio se (tj. vratio se) poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, od (tj. sa) Arefata, te kad je bio u putu (kojim mora proći hodočasnik), sišao je pa (se) pomokrio. Zatim se očistio, a nije upotpunjavao čišćenja. Pa ja rekoh: "Molitvu (obavi), o poslaniče Allaha!" Pa je rekao: "Molitva je pred tobom (tj. molitvu obavi, kad pređeš još puta koji se nalazi pred tobom)." Pa je uzjahao (i krenuo). Pa pošto je došao Muzdelifi, sišao je pa se očistio, pa je upotpunjavao čišćenje. Zatim se uspostavila molitva pa je klanjao sutonsku molitvu. Zatim je učinio (tj. postavio, doveo) u klečanje (tj. ležanje) svaki čovjek svoju devu (kamilu) u svome odsjedalištu. Zatim se uspostavila večernja molitva pa je klanjao, a nije klanjao među njima dvjema (nikakve druge molitve, tj. između sutonske - ahšama i večernje molitve - jacije).

GLAVA

pranja lica sa dvjema rukama iz jednoga crpanja (grabljenja).

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Abdurahima, rekao je: izvijestio nas je Ebu Selemete Huzaijević Mensur, sin Selemeta, rekao je: izvjestio nas je Ibnu Bilal, namjerava (misli na) Sulejmana, od Zejda, sina Eslemova, od Ata'a, sina Jesara, od Ibnu Abasa da se on očistio, pa je oprao lice svoje: uzeo je (jedno) crpanje od vode (tj. jednu šaku vode) pa je isprao (ili: promućao, promućkao) usta s njim i izaprao je nos, zatim je uzeo (jedno) crpanje od vode pa je učinio s njim ovako: dodao ga je k svojoj drugoj ruci pa je oprao s njim svoje lice. Zatim je uzeo crpanje od vode pa je oprao s njim svoju desnu ruku. Zatim je uzeo crpanje od vode pa je oprao s njim svoju lijevu ruku. Zatim je potrao svoju glavu. Zatim je uzeo crpanje od vode (tj. zagrabio je šaku vode; to je smisao u navedenom i u sljedećem tekstu ovoga hadisa originalne rečenice "ehaze garfeten min main") pa je poprskao (stresao, izlijevao) na svoju desnu nogu (tako) da ju je oprao. Zatim je uzeo drugo crpanje pa je oprao s njim svoju nogu, misli (na) lijevu. Zatim je rekao: "Evo ovako vidio sam poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, čisti se (na ovaj način)."

GLAVA

nazivanja (imenovanja, tj. izgovaranja riječi "Bismillahi - Sa imenom Allaha, U ime Allaha") na svakom stanju (tj. u početku svakog dozvoljenog posla, pa i kod abdesta - čišćenja, pa čak) i kod polnog odnosa.

PRIČAO NAM JE Alija, sin Abdullaha, rekao je: pričao nam je Džerir od Mensura, od Salima, sina Ebul-Dža'da, od Kjurejba, od Ibnu Abasa (a on) dolazi s njim (s pričanjem, tj. kaže da ga je čuo, dovodi ga k) Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, rekao je (Vjerovijesnik a.s.):

"Da zaista jedan (od) vas (ili: "Kad bi jedan vas), kada je došao svojoj ženi, (u ime polnog odnosa, da) je rekao: "U ime Allaha! Bože, odstrani (od) nas đavola (satanu); i odstrani đavola (od onoga) što si nam podijelio (tj. od djeteta koje ćeš nam dati posredstvom ovog polnog odnosa)!"; pa se dosudilo među njima dvoma (bračnih drugova da im se rodi) dijete, ne (bi) mu (djetetu) štetio (naškodio, naudio đavo, satana)."

GLAVA

(onoga) šta govori (vjernik) kod nužnika.

PRIČAO NAM JE Adem, rekao je: pričao nam je Šu'bete od Abdul-Aziza, sina Suhejba, rekao je: Čuo sam Enesa (gdje) govori: Bio je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, kada je unišao (u) nužnik, rekao (je, govorio, učinio):

"Bože, zaista ja se utječem Tebi od đavola i đavolica (ili: od ružnog i nevaljalština; ili: od bezvjerstva i grijeha)." Slijedi ga (Adema) Ibnu Ar'arete (pričajući i on navedeni hadis) od Šu'beta. A rekao je Gunder od Šu'beta: "Kada je došao nužniku ..". A rekao je Musa od Hamada: "Kada je unišao (u nužnik) ..". A rekao je Seid, sin Zejda: pričao nam je Abdul-Aziz: "Kada je htio da uniđe."

GLAVA

stavljanja vode kod nužnika.

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Muhameda, rekao je: pričao nam je Verkau od Ubejdulaha, sina Ebu Jezida, od Ibnu Abasa da je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, unišao (u) nužnik, pa sam stavio za njega (tj. njemu) vodu za čišćenje. Rekao je:

"Ko je stavio (ili: postavio) ovo?" Pa se izvijestio (tj. izviješten je) pa je rekao: "Bože, urazumi ga (tj. podaj mu mnogo razumijevanja za rješavanja pitanja) u vjeri!"

GLAVA:

Neće se okrenuti prema kibli (tj. prema Ka'bi i Meki, jer se u tom pravcu okreće prilikom obavljanja molitve, pa se neće u tom pravcu okretati; ili: neka se ne okreće) sa mokrenjem, a ni velikom nuždom osim kod zgrade; zida ili slično njemu.

PRIČAO NAM JE Adem, rekao je: pričao nam je Ibnu Ebi Zuejb, rekao je: pričao mi je Zuhrija od Ata'a, sina Jezida Lejsijević, od Ebu Ejuba Ensarijevića, rekao je: rekao je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio:

"Kada je došao (tj. Kada dođe) jedan vas (da obavi veliku) nuždu, pa neće se okrenuti (ili: neka se ne okreće) kibli (strani kojoj se okreću muslimani kada obavljaju molitvu; u daljem tekstu svugdje će se riječ "kibletun" prevoditi sa riječi "strana" i to sa velikim slovom kada ima navedeno značenje; dakle: pa neće okrenuti "Strani"; ili: pa neka se ne okreće Strani); i neka joj ne okreće svojih leđa. Okrenite se istoku ili okrenite se zapadu."

GLAVA

(onoga) ko je obavio nuždu (na prostranom otvorenom prostoru čučeći) na dvjema ciglama (nepečenim ciglama, ćerpičima).

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Jusufa, rekao je: izvijestio nas je Malik od Jahja-a, sina Seida, od Muhameda, sina Jahja-a sina Habana, od svoga strica Vasi'a, sina Habana, od Abdullaha, sina Umera da on govoraše:

"Zaista (neki) ljudi govore: Kada si sjeo na (mjesto da obaviš) svoju nuždu, pa ne okreći se Strani, a ni Jerusalimu." Pa je rekao Abdullah, sin Umera: "Zaista već sam se popeo (jednog) dana na leđa (tj. na površinu; ili: na vanjski dio jedne) sobe (koja je pripadala) nama, pa sam vidio poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, na dvjema ciglama okrenut (prsima prema) Jerusalimu (čuči) radi (vršenja) svoje nužde." I rekao je (Abdullah, sin Umerov k Vasi'u): "Možda si ti od (onih) koji obavljaju molitvu na svojim kukovima (ili: butovima, bedrima; tj. možda ne znaš kakav položaj trebaju imati bedra ili kukovi kad padneš ničice u molitvi, jer ne znaš razlike u okrećanju prema Jerusalimu i prema Meki pri vršenju nužde)." Pa sam rekao: "Ne znam, tako mi Allaha." Rekao je Malik: "Namjerava (tj. misli na onoga) koji klanja, a ne diže se od zemlje, pada ničice (sedždu čini), a on je prilijepljen sa zemljom (uza zemlju, leži potrbuške, a to je nepravilan stav u molitvi po islamskim propisima. Pravilan je stav držati na zemlji samo čelo sa nosem, dlanove ruku, koljena i nožne prste, a stomak i prsa ne smiju se dodirivati sa zemljom ni sa stegnima i bedrama, bedrima nogu)."

GLAVA

izlaženja žena ka (širokom, tj. otvorenom) prostoru (tj. izlaženje na polje u svrhu obavljanja nužde).

PRIČAO NAM JE Jahja, sin Bukjejra, rekao je: pričao nam je Lejs, rekao je: pričao mi je Ukajl od Ibnu Šihaba, od Urveta, od Aiše da žene Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, izlazaše u noći, kada su izlazile na polje radi obavljanja nužde, ka Menasi'u, a on (tj. Menasi') je prostrano tlo (na kraj Medine prema groblju Beki'u. Menasi' znači čistine,

pa kao vlastito ime zemljišta, kad bi se prevelo, pisalo bi se velikim slovom: Čistine.) Pa Umer govoraše Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio:

"Pokri (zastri), tvoje (tj. svoje) žene!" Pa nije poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (htio to da) čini. Pa je izašla Sevda, kći Zemeata, žena Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, (jedne) noći od noći navečer, a bila je žena dugačka, pa ju je zovnuo (povikao) Umer: "Zar ne! (Pazi!) Već smo te poznali (prepoznali), o Sevda!" ; pohlepom na (to, tj. želeći to) da se spusti (objavi) pokrivanje (žena). Pa je spustio (objavio) Allah pokrivanje. (Prema toku pričanja u navedenom hadisu, neki komentatori opravdano vele da rečenica "Uhdžub nisaeke-Pokri, svoje žene!"; znači: Zabrani, svojim ženama da izlaze iz soba!" To bi se jedino moglo učiniti pravljenjem pregrade uz kuću za nužnik, a riječ "hidžab" znači "zastor, koprena", a znači i "pregrada" pa makar i od platna, pa je, vjerovatno, zbog toga i upotrebljen izraz "Uhdžub". Na osnovu toga se i rečenica "Uhdžub nisaeke" može prevesti i ovako): "Napravi pregradu (za obavljanje nužde uz kuću) svojim ženama!" Isto tako i zadnji dio gornjeg hadisa može da ima i ovakav izgled: "... pohlepom na (to, tj. želeći to) da se spusti (objavi) pregrada (tj. propis o zastoru, pregradi). Pa je spustio (objavio) Allah (ajet u kojem je naredio) pregradu.

PRIČAO NAM JE Zekjerija, rekao je: pričao nam je Ebu Usamete od Hišama, sina Urveta, od svoga oca, od Aiše, od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, rekao je:

"Dozvolilo se da izlazite u nuždi vašoj (tj. da izvršite svoju nuždu)." Rekao je Hišam: Namjerava (misli Aiša na izlaženje na široki otvoreni) prostor.

GLAVA

obavljanja nužde u sobama (ili: kućama).

PRIČAO NAM JE Ibrahim, sin Munzira, rekao je: pričao nam je Enes, sin 'Ijada od Ubejdulaha, od Muhameda, sina Jahja-a sina Habana, od Vasi'a, sina Habana, od Abdillaha, sina Umera, rekao je:

Popeo sam se nad leđa (ili: površinu; ili: zadnju stranu) sobe Hafsine zbog neke moje (tj. svoje) potrebe, pa sam vidio poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, vrši svoju nuždu okrenut zadnjicom Strani (a) okrenut prema Siriji (prsima).

PRIČAO NAM JE Ja'kub, sin Ibrahima, rekao je: pričao nam je Jezid, rekao je: izvjestio nas je Jahja od Muhameda, sina Jahja-a sina Habana, da je njegov stric Vasi', sin Habana, izvijestio njega da je Abdullah, sin Umera, izvijestio njega, rekao je:

Zaista sam se pojavio jednoga dana na leđima (površini, zadnjoj strani) naše sobe, pa sam vidio poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, sjedača (tj. sjedi) na dvije (nepečene) cigle okrenut prema Jerusalimu.

GLAVA

uklanjanja nečisti (sa mjesta odakle je nečist izašla pri vršenju nužde, tj. uklanjanja ostatka nečisti) sa vodom.

PRIČAO NAM JE Ebul-Velid Hišam, sin Abdul-Melikja, rekao je: pričao nam je Šu'bete od Ebu Mu'aza, a njegovo ime je Ata', sin Ebu Mejmuneta, rekao je: Čuo sam Enesa, sina Malika, govori:

Bio je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (uslužen) kada je izašao radi svoje nužde; dođem ja i (jedan) dječak, s nama (jedna kožna) posuda (čutura, ploska, boca) od vode. Namjerava (tj. misli Enes da kaže da) ukloni nečist s njom (tj. da se opere Vjerovijesnik s njom, vodom, poslije obavljene nužde, zbog toga su mu donosili - kožnu posudu vode).

GLAVA

(onoga) ko je (takav postupak imao da) se nosila sa njim voda radi njegovog čišćenja (ili: radi njegove čistoće).

A rekao je Ebu Derdai: "Zar nije među vama posjednik obuće (Vjerovijesnikove); i vode za čišćenje i jastuka (uzglavlja)?"

(Ovo je Ebu-Derda' rekao Alkami i nekim Iračanima koji su ga pitali za neke stvari. S time im je htio da kaže da te stvari može da im objasni Abdullah, sin Mes'uda, koji je više boravio sa Vjerovijesnikom brinuvši za Vjerovijesnikovu obuću, vodu za čišćenje i uzglavlje - jastuk. Kako se i u toj Ebu-Derdaovoj izjavi pominje voda za čišćenje, to Buharija uzima kao još jedan dokaz da se Muhamed a.s. čistio vodom i poslije vršenja nužde.)

PRIČAO NAM JE Sulejman, sin Harba, rekao je: pričao nam je Šu'bete od Ata-a, sina Ebu Mejmuneta, rekao je: Čuo sam Enesa govori:

Bio je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (poslužívan; ili: imao je ovakav postupak); kada je izašao radi svoje nužde, slijedio sam ga ja i (jedan) dječak od nas, sa nama je (mala kožna) posuda od vode (tj. puna vode).

GLAVA

nošenja (dugačkog) štapa sa vodom u uklanjanju nečisti.

(Riječ "istindžaun" ima dva značenja. Jedno je: traženje uklanjanja nečisti. Drugo je: za kakvu uzvišicu otići da se za nju zakloni od pogleda ljudi radi obavljanja nužde.)

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Bešara, rekao je: pričao nam je Muhamed, sin Džafera, rekao je: pričao nam je Šu'bete od Ata-a, sina Ebu Mejmuneta, čuo je Enesa, sina Malika, govori:

Bio je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (u položaju da) ulazi (u) nužnik, pa nosim ja i (jedan) dječak (malu kožnu) posudu (punu) od vode i (jedan veliki) štap, uklanjao je nečist (tj. prao se) sa vodom. Slijedio ga je (Muhameda, sina Džaferova, tj. slaže se s njim) Nadr i Šazan od Šu'beta. El-anezetu je štap (što) na njemu (ima) željezo.

(To je štap dulji od običnog štapa, a kraći od koplja.).

GLAVA

zabrane od uklanjanja nečisti sa desnicom. (tj. zabrane uklanjanja nečisti sa desnom rukom.)

PRIČAO NAM JE Muaz, sin Fedaleta, rekao je: pričao nam je Hišam, on je Destevaijević, od Jahja-a, sina Ebu Kjesira, od Abdullaha, sina Ebu Katadeta, od svoga oca, rekao je: rekao je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio:

"Kada pije (vodu) jedan vas, pa neka ne diše (tj. neka ne predahnjiva, neka ne puše) u posudu, a kada dođe (u) nužnik, pa neka ne dotakne svoj polni ud sa svojom desnicom i neka se ne potire sa svojom desnicom."

GLAVA:

Neće držati (ili: Neka ne drži) svoj polni ud sa svojom desnicom kada mokri (tj. kada obavlja malu nuždu).

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Jusufa, rekao je: pričao je nama Evzaijja od Jahja-a, sina Ebu Kjesira, od Abdullaha, sina Ebu Katadeta, od njegovoga (tj. od svoga) oca, (a on, Ebu Katadete) od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, rekao je:

"Kada mokri (tj. obavlja malu nuždu) jedan (od) vas, pa neka nikako ne uzima svoj ud (polni organ) sa svojom desnicom; i neka ne uklanja nečist (tj. neka se ne pere) sa svojom desnicom i neka se ne izdihuje (diše, puše) u posudu!"

GLAVA

uklanjanja nečisti sa kamenjem.

PRIČAO NAM JE Ahmed, sin Muhameda, Mekjijević (Mekjanin), rekao je: pričao nam je Amr, sin Jahja-a sina Seida sina Amra Mekjanina, od svoga djeda, od Ebu Hurejreta, rekao je:

Slijedio sam Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, a izašao je radi svoje nužde pa se ne obaziraše. Pa sam se približio njemu, pa je rekao: "Potraži mi (nekoliko) kamenica, (da) se otresem (od nečisti, tj. da se očistim) s njima; ili slično njemu (tj. ili slično ovom izrazu je rekao nešto Muhamed a.s., kolebanje je kod nekog od pripovjedača), a ne donosi mi kosti, a ni balege (tj. izmeta životinjskog pa svejedno što je suh)." Pa sam mu donio kamenica u (zavrnutom, presvraćenom) kraju (dijelu) moje odjeće, pa sam ih stavio uz njegovu stranu (tj. uz njega, kraj njega) i okrenuo sam se od njega. Pa pošto je svršio svoju nuždu, slijedio je njega (tj. čin izvršene nužde) s njima (tj. sa kamenicama, a to znači očistio se s njima).

GLAVA:

Neće se uklanjati nečist (tj. neće se čistiti poslije nužde) sa balegom (konja i drugih kopitara, jer riječ "revs" znači: izmet konja i svakog kopitara).

PRIČAO NAM JE Ebu Nuajm, rekao je: pričao nam je Zuhejr od Ebu Ishaka, rekao je: Nije Ebu Ubejdete spomenuo ga (tj. ovaj hadis meni) nego Abdurahman, sin El-Esveda, od svoga oca da je on čuo Abdullaha (sina Mes'udova gdje) govori:

Došao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, tlu (smirenom, tj. mjestu gdje se vrši nužda), pa mi je zapovjedio da mu donesem tri kamena. Pa sam našao dva kamena; i tražio sam treći pa ga nisam našao. Pa sam našao dva kamena i tražio sam treći pa ga nisam našao. Pa sam uzeo (jednu) balegu pa mu je donesoh. Pa je uzeo dva kamena, a bacio je (onu) balegu i rekao je: "Ovo je prljavština (ili: nečist, poganština)." A rekao je Ibrahim, sin Jusufa, (da je čuo gornji hadis) od svoga oca, (a on) od Ebu Ishaka (koji je rekao:) pričao mi je Abdurahman, (a ovaj Abdurahman je sin El-Esveda, već pomenutog).

GLAVA

čišćenja (za nastupanje na obavljanje molitve, a to se čišćenje može izvršiti tako da se određeni dijelovi tijela operu samo) po jedanput.

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Jusufa, rekao je: pričao nam je Sufjan od Zejda, sina Eslemova, od Ata-a, sina Jesara, od Ibnu Abasa, rekao je:

Očistio se Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, po jedanput (perući određene udove tijela).

GLAVA

čišćenja po dvaput (perući određene udove).

PRIČAO NAM JE Husein, sin Isa-a, rekao je: pričao nam je Junus, sin Muhameda, rekao je: pričao nam je Fulejh, sin Sulejmana, od Abdullaha, sina Ebu Bekjra sina Amra sina Hazma, od Abada, sina Temima, od Abdullaha, sina Zejda, da je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, očistio se po dvaput (perući određene udove).

GLAVA

čišćenja po triput.

PRIČAO NAM JE Abdul-Aziz, sin Abdullaha, Uvejsović, rekao je: pričao mi je Ibrahim, sin Sa'da, od Ibnu Šihaba da ga je izvijestio Ata', sin Jezida, da Humran, slobodnjak Usmana, izvijestio njega da je on vidio Usmana, sina Afana, pozvao (da mu dođe, da mu se donese) posuda (napunjena vodom); pa je ljevao, lijevao (vodu iz posude) na svoje dlanove triput pa je oprao njih dva (tj. dlana ili: šake). Zatim je uvukao (stavio) svoju desnicu u (tu) posudu pa je promućao (izprao, isprao) usta i isfrknuo (izaprao) nos. Zatim je oprao svoje lice triput i svoje dvije ruke do laktova dvaju triput. Zatim je potrao svoju glavu. Zatim je oprao svoje dvije noge triput do dvaju članaka. Zatim je rekao: rekao je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio: "Ko se očisti (na) način ovoga moga čišćenja, zatim klanja dva rek'ata (tj. obavi molitvu od dva sagibanja, poklona, naklona), ne pričajući u njima dvama (u rek'atima) sa sobom (tj. ne pomišljajući u molitvi na ovozemne poslove i potrebe), oprostiće mu se (tj. biće mu oprošteno sve ono) što je proturijo (tj. sve što je prije te molitve učinio u životu) od svoga griješenja (ili: grijeha)." A od Ibrahima, rekao je: rekao je Salih, sin Kejsana, rekao je Ibnu Šihab: Ali Urvete priča od Humrana (ovako): Pa pošto se očistio Usman, rekao je: Zar ne! (Pažnja!) Ispričaću vam (jedan) govor (ili: Da, ispričaću vam jedan govor, misli na govor Allahovog poslanika a.s.). Da nije (jednoga) ajeta (rečenice Kur'ana), ne bih vam ga (tj. toga govora) ispričao. Čuo sam Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, (gdje) govori:

"Neće se očistiti čovjek, lijepo izvodeći svoje čišćenje i klanjajući molitvu (a da će drukčije proći) osim (tako da) će mu se oprostiti (ono) što je (pogriješio) između njega (tj. čišćenja) i između molitve dok je (ne) klanja." Rekao je Urvete: Ajet (na koji je mislio Usman) je: "Zaista koji sakrivaju (ono) što smo spustili (objavili) .....".

GLAVA

isfrkivanja (tj. istjeravanja vode iz nosa vazduhom nakon što je voda bila ušmrknuta u nos) u čišćenju. Spomenuo ga (tj. isfrkivanje, išmrkivanje) je Usman; i Abdullah, sin Zejda; i Ibnu Abas od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio.

PRIČAO NAM JE Abdan, izvjestio nas je Abdullah, rekao je: izvjestio nas je Junus od Zuhrije, rekao je: izvjestio me Ebu Idris da je on čuo Ebu

Hurejreta (da priča) od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, (da) je rekao:

"Ko se čisti, neka isfrkne (išmrkne vodu tako da se prospe iz nosa); a ko se bude trao (potirao) kamenčićima (poslije obavljene nužde), pa neka uzme liho (tj. neparan broj kamenčića da se sa njima otare)."

GLAVA

otiranja kamenčićima neparnim (brojem).

(Riječ "istidžmar" znači tražiti kamenčiće i upotrebiti ih za otiranje poslije nužde, ali ta ista riječ znači i nakaditi se mirisom, koji se stavi na živo ugljenje, žeravicu. Prema tome i zadnji dio gornjeg hadisa može se još i ovako prevesti:... a ko se kadi mirisom, pa neka stavi liho - tj. neparan broj komada mirisa na žeravicu. Prema tome i ova glava može da znači i ovako: GLAVA kađenja mirisom neparnim brojem komada mirisa.)

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Jusufa, rekao je: izvjestio nas je Malik od Ebu Zinada, od E'aredža, od Ebu Hurejreta da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, rekao:

"Kada se čisti jedan vas, pa neka učini (tj. stavi vodu) u svoj nos zatim neka prospe (tj. isfrkne vodu iz nosa); a ko se otire sa kamenčićima, pa neka upotrijebi (upotrebi) liho (neparan broj; ili: a ko se kadi mirisom, pa neka stavi liho komada mirisa na žeravicu); a kada se probudi jedan vas iz svoga spavanja, pa neka opere svoju ruku prije (nego što) će da je uvuče (stavi) u svoju vodu za čišćenje, jer zaista jedan (od) vas ne zna gdje je prenoćila njegova ruka (možda se spavajući rukom dodirnuo i stražnjice koja, možda, nije bila čista)."

(Upozorenje: "vudu'" je čišćenje, a "vedu'" je voda za čišćenje. Veznik "fe" ima nekad uzročno značenje i smisao pa se može prevesti sa "jer".)

GLAVA

pranja nogu (dviju).

PRIČAO NAM JE Musa, rekao je: pričao nam je Ebu Avanete od Ebu Bišra, od Jusufa, sina Mahekja (ili: Mahikja), od Abdullaha, sina Amra, rekao je:

Ostao je pozadi Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (idući ostao pozadi) od nas u (jednom) putovanju, pa nas je stigao, a već smo pritijesnili popodnevnu molitvu (tj. do kraja njenog vremena smo je odgodili i dotjerali, pa smo morali na brzinu da se očistimo i da tu molitvu obavimo). Pa smo počeli (da) se čistimo; i potiremo svoje noge (mokrim rukama umjesto da ih peremo). Pa je povikao sa najvišim svojim glasom:

"Teško petama od Vatre!" dvaput ili triput (je to povikao).

(Jedni komentatori riječ "vejlun - teško, jao!" ne shvataju po jezičnom značenju nego kažu da ta riječ ovdje znači "dolina u paklu, odnosno ime jedne doline u džehenemu-paklu". To se temelji na jednom hadisu u Ibnu Hibanovu Sahihu.)

GLAVA

mućkanja usta u čišćenju (tj. ispiranja usta vodom u čišćenju na taj način što će se voda u usta staviti, pa se staviti u pokret da kola po ustima i onda se iz usta izbaci prskanjem; to znači riječ "madmada"), rekao ga je (tj. pomen o mućkanju) Ibnu Abas i Abdullah, sin Zejda, od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio.

PRIČAO NAM JE Ebul-Jeman, rekao je: izvijestio nas je Šuajb od Zuhrije, rekao je: izvijestio me Ata', sin Jezida, od Humrana, slobodnjaka Usmana, sina Afana, da je on vidio Usmana (da) je zovnuo (da mu donesu) vodu.

Pa je izlio na svoje dvije ruke (vodu) iz svoje posude pa ih je obe oprao tri puta. Zatim je uvukao (stavio) svoju desnicu u vodu za čišćenje, zatim je promućkao usta (na način kako je opisano); i ušmrknuo je vodu u nos i išmrknuo (isfrknuo) je vodu iz nosa. Zatim je oprao svoje lice triput i svoje dvije ruke do laktova triput. Zatim je potrao svoju glavu, zatim je oprao svaku nogu triput. Zatim je rekao (Usman): Vidio sam Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, čisti se (na) način ovoga moga čišćenja; i rekao je (Vjerovijesnik a.s.): "Ko se očisti (na) način ovoga moga čišćenja; i klanja dva rekata, ne priča u njima dvama (tj. u ta dva rekata ništa) svojoj osobi (ne priča sam sebi u mislima za vrijeme klanjanja), oprostiće Allah njemu (ono) što je proturio (tj. što je prije toga učinio taj klanjač) od svoga grijeha (ili: griješenja)."

GLAVA

pranja peta.

A Ibnu Sirin praše mjesto prstena (tj. i mjesto na kojem je prsten) kada se čistio.

PRIČAO NAM JE Adem, sin Ebu Ijasa, rekao je: pričao je nama Šu'bete, rekao je: pričao nam je Muhamed, sin Zijada, rekao je: čuo sam Ebu Hurejreta, a prolazaše pokraj nas, a ljudi se čiste iz posude za čišćenje, rekao je:

Upotpunite čišćenje, jer zaista Ebul-Kasim, pomilovao ga Allah i spasio, je rekao: "Teško (Jao) petama od Vatre!"

GLAVA

pranja dviju nogu u dvije obuće (tj. koje se nalaze u dvije cipele ili dva opanka), a neće potirati po obući (po dvije cipele).

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Jusufa, rekao je: izvijestio nas Malik od Seida Makburije, od Ubejda, sina Džurejdža, da je on rekao Abdullahu, sinu Umera: "O Ebu Abdurahmane, vidio sam te (da) činiš četiri (stvari), nisam vidio nijednog od tvojih drugova (da) ih čini." Rekao je: "A šta su one (tj. koje su to stvari), o Ibnu Džurejdže?" Rekao je:

Vidio sam te ne dotičeš od uglova (Ka'be prilikom hodočašća drugih uglova) osim dva jemenska; i vidio sam te oblačiš (tj. obuvaš) obuće od učinjene goveđe kože (na kojoj nema dlake, a to je bio u ondašnje vrijeme luksuz, jer je bila oskudica i u obući koja je bila najviše od sirove neučinjene kože s koje nije bila ni dlaka odstranjena); i vidio sam te bojadišeš (svoju odjeću ili kosu) sa žutom bojom; i vidio sam te kada si u Meki, ljudi podignu glas (učeći određene rečenice pri odluci da izvrše hodočašće) kada vide mlađak (tj. prvi dan zul-hidžeta), a ti ne podižeš glasa dok (ne) bude dan razmišljanja (tj. do osmog dana zul-hidžeta). Rekao je Abdullah: Što se tiče uglova (Ka'be), pa ja nisam vidio poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (da) dotiče (druge uglove) osim dva jemenska; a što se tiče obuća od učinjene kože, pa zaista sam vidio poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, oblači (tj. obuva, nosi) obuće koje (su takvog kvaliteta da) nema u njima (nikakve) dlake; i čistio se u njima, pa ja volim da je oblačim; a što se tiče žute boje, pa zaista sam vidio poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, bojadiše sa njom, pa ja volim da bojadišem (ili: bojim) s njom; a što se tiče podizanja glasa (pri učenju telbije, tj. odluke da se izvrši hodočašće i da se već počinje vršiti osmog, a ne prvog, dana zul-hidžeta), pa ja zaista nisam vidio poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (da) podiže glas dok se (ne) uzbuni s njim njegova deva (za jahanje; ili: dok ne skoči, dok ne požuri s njim noseći ga njegova jahaća deva, tj. dok se deva ne digne, a to ustvari znači dok se ne počnu vršiti obredi hodočašća osmog dana zul-hidžeta).

GLAVA

dešnjačenja (tj. pranja desne ruke i noge prije lijeve) u čišćenju i pranju (ili kupanju).

PRIČAO NAM JE Museded, rekao je: pričao nam Ismail, rekao je: pričao nam je Halid od Hafse, kćeri Ibnu Sirina, (a ona je pričala) od Umu Atije, rekla je (Umu Atija, a to je žena iz Medine koja je za vrijeme Muhameda a.s. živjela, s njime je učestvovala u sedam borbi i kupala je u Medini umrle muslimanke i zamotavala ih u ćefine-posmrtne haljine uz pomoć još nekih žena): rekao je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, njima u (vezi načina kojega se treba da drže pri) kupanju njegove kćeri (tj. Muhamedove a.s. umrle kćeri Zejnebe):

"Počnite sa njenim (tj. Zejnebinim) desnim stranama i mjestima čišćenja od nje!"

PRIČAO NAM JE Hafs, sin Umera, rekao je: pričao nam je Šu'bete, rekao je: izvijestio me Eš'as, sin Sulejma, rekao je: Čuo sam svoga (priča) od Mesruka, od Aiše, rekla je:

Bio je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (takav da) ga zadivljavaše počinjanje sa desnom stranom u njegovom obuvanju; i njegovom češljanju (uređivanju svoje kose na glavi); i njegovom očišćenju (pred molitvu, tj. abdestu) i u njegovoj stvari svakoj (tj. cijeloj).

GLAVA

traženja (sebi) vode za čišćenje kada se približi molitva (tj. kada nastane vrijeme molitve) A rekla je Aiša: Došla je jutarnja molitva, pa se tražila voda pa se nije našla, pa je sišao tejemum (tj. objavljen je propis obraćanja prašini s kojom se potare lice i ruke do laktova, dakle korišćenje prašine kad nema vode u svrhu čišćenja pred molitvu to se zove tejemum).

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Jusufa, rekao je: izvijestio nas je Malik od Ishaka, sina Abdullaha sina Ebu Talhata, od Enesa, sina Malika, rekao je:

Vidio sam poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, a približila se molitva popodneva pa su ljudi tražili vodu za čišćenje pa je nisu našli, pa se donijela poslaniku Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, voda za čišćenje, pa je metnuo poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio u tu posudu svoju ruku i zapovjedio je ljudima da se čiste iz nje. Rekao je (dalje Enes): Pa sam vidio vodu izvire ispod njegovih prsta (tako) da se očistiše (ili: te se očistiše svi) do zadnjeg (od) njih.

GLAVA

vode koja je (takva da) se pere u njoj dlaka čovjeka.

A Ata' ne smatraše u njoj (dlaki) štete da se uzmu od nje konci i užeta; i (nije vidio štete u) ostatku (vode poslije) pasa i njihovom prolaženju u (tj. kroz) bogomolju. A rekao je Zuhrija: Kada je lokao (nalokao vodu) pas u posudi; (i čovjek bude u takvoj prilici da) nema njemu (nikakve druge) vode za čišćenje osim nje (tj. ove nalokane), očistiće se s njom. A rekao je Sufjan: Ovo je razumijevanje (ili: pravno rješenje) sa njegovim izvorom (tj. pravo pravcato, a to Sufjan obrazlaže ovako:), kaže Allah, uzvišen je On, "... pa niste našli (nikakve) vode, pa upravite se (tj. upotrijebite, upotrebite, prašinu)...", a ovo je (nekakva) voda (makar i nalokana); i u suštini od nje je (tj. od nje i poslije nalokavanja postoji i ima) nešto s čime će se očistiti i upraviće se (zemlji tj. poslije takvog čišćenja sa nalokanom vodom, uzeće tejemum, očistiće se zemljanom prašinom koja je čista jer neki pravnici smatraju nalokanu vodu nečistom).

PRIČAO NAM JE Malik, sin Ismaila, rekao je: pričao nam je Israil od Asima, od Ibnu Sirina, rekao je: Rekao sam Abidetu:

Kod nas je (tj. mi imamo nešto) od dlake Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, pogodili (tj. uzeli, dobili) smo je mi od strane Enesa ili

od strane obitelji Enesa, pa je rekao (Abidete): "Zaista da je kod mene (jedna) dlaka od njega, draže bi bilo meni od ovozemstva i (onoga) što je u njemu (tj. od ovoga svijeta i svega što na ovom svijetu postoji)

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Abdurahima, rekao je: izvijestio nas je Seid, sin Sulejmana, rekao je: pričao nam je Abad od Ibnu Avna, od Ibnu Sirina, od Enesa da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, pošto je obrijao svoju glavu, Ebu Talhate je bio prvi ko je uzeo od njegove dlake.

GLAVA:

Kada je pio pas u posudi jednog (od) vas, pa neka je opere sedam puta.

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Jusufa, od Malika, od Ebu Zinada, od Earedža, od Ebu Hurejreta, rekao je:

Zaista poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, je rekao: "Kada je pio pas u posudi (tj. iz posude) jednog (od) vas, pa neka je opere sedam puta."

(Hanefijski pravnici se drže jednog drugog Ebu Hurejretovog pričanja po kojem je dovoljno triput oprati posudu.)

PRIČAO NAM JE Ishak, rekao je: izvijestio nas je Abdusamed, rekao je: pričao nam je Abdurahman, sin Abdullaha sina Dinara, rekao je: čuo sam svoga oca (priča) od Ebu Saliha, od Ebu Hurejreta, od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, da je (jedan) čovjek vidio psa (kako) jede zemlju (mokru, tj. liže je) od žeđi, pa je uzeo (taj) čovjek svoju obuću pa je počeo (da) crpa (grabi) njemu (psu) s njom (vodu iz bunara), (tako) da ga je napojio. Pa mu (tom čovjeku) je Allah zahvalio pa ga je uveo (u) raj. I rekao je Ahmet, sin Šebiba, pričao nam je moj otac od Junusa, od Ibnu Šihaba, rekao je: pričao mi je Hamza, sin Abdullaha, od svoga oca, rekao je:

Iđaše naprijed psi i iđaše nazad u džamiji u vrijeme poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, pa ne prskaše (vodom) ništa od toga (tj. nisu prskali džamije da očiste ona mjesta gdje su psi stajali hodajući po Vjerovijesnikovoj džamiji tamo-amo).

PRIČAO NAM JE Hafs, sin Umera, rekao je: pričao nam je Šu'bete od Ibnu Ebisefera, od Ša'bije, od Adija, sina Hatima, rekao je: pitao sam Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, pa je rekao:

"Kada si pustio svoga naučenog (dresiranog, lovačkog) psa pa on ubije (ulovljenu zvijer koja se jede), pa jedi (meso ulovljene divljači ako pas nije jeo divljač koju je ulovio i ubio)! A kada je jeo, pa ne jedi (ti), jer je on samo sebi uhvatio (divljač; i nije, prema tome, obučen i izučen dobro za lov)." Rekoh: "Pustim (doslovno i ovdje i gore: Pošaljem, Kada si poslao, ali se u nas rekne pustiti psa u lov, a ne poslati psa u lov) moga psa, pa nađem sa njim drugoga (nečijega, šta da radim)?" Rekao je: "Pa

ne jedi! Pa samo na svoga psa si nazvao (tj. pomenuo Ime Allaha, rekao Bismillahi kad si ga pušćao iz lanaca u lov), a nisi nazvao (spomenuo Allahovo ime) na drugog psa (kojega si našao sa svojim psom)."

GLAVA

(onoga) ko ne vidi (tj. ne smatra da treba) čišćenje (ako izađe iz tijela nešto sa nekog mjesta izlaska) osim dva mjesta izlaska: prednjeg dijela (tj. polnog organa, muškog ili ženskog) i stražnjice (čmara) zbog govora Njega, uzvišen je (On, Allah),"... ili je došao jedan od vas iz smirene zemlje (tj. iz nužnika, jer "gait" znači uvala, dolina, "ravna, mirna i malo spuštena zemlja", a takvo je tlo pogodno za obavljanje nužde u pustinji pri putovanju pustinjom ili u pustinjskim naseljima)....".

A rekao je Ata' o (onome) ko (imadne slučaj da) izađe iz njegove stražnjice crv (ili: crvi); ili iz njegovoga muškog uda (izađe nešto) slično rši (vaši), povratiće (obnoviće) čišćenje (abdest). A rekao je Džabir, sin Abdullaha: Kada se nasmije u moitvi, povratiće molitvu, a neće čišćenje. A rekao je Hasan: Ako je uzeo (tj. odrezao nešto malo) od svoje dlake ili od svojih nokata; ili je skinuo svoje dvije obuće (cipele, mestve), pa nema čišćenja na njega (tj. ne mora se ponovo čistiti).

A rekao je Ebu Hurejre: Nema čišćenja (ni zbog čega) osim od nužde (osim zbog slučaja obavljanja nužde; ili: osim događaja koji kvari čišćenje). A spominje se od Džabira da je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, bio u borbi Zatu-Rika'i, pa se ustrelio (tj. ustrijeljen je jedan) čovjek sa strelom, pa ga je iscrpila krv (tj. izašla je iz njega mnoga krv, tako da je oslabio), pa se sagibao i padao je ničice i otišao je (produžio je) u svojoj molitvi. A rekao je Hasan: Neprestano su muslimani (imali običaj da) klanjaju u svojim ranama. A rekli su Tavus; i Muhamed, sin Alije; i Ata' i stanovnici Hidžaza: Nije u (slučaju pojave) krvi čišćenje (potrebno).

(Hanefiski pravnici kažu da treba čišćenje ako krv poteče, a to kažu na osnovu jednog hadisa Darekutnije).

A iscijedio je Ibnu Umer (jednu) bubuljicu (puhvicu, čirčić na licu), pa je iz nje izašla krv (pa ju je otrao), a nije se očistio. A pljunuo je Ibnu Ebi Evfa krv, pa je otišao (produžio) u svoju molitvu (svojoj molitvi).

A rekli su Ibnu Umer i Hasan o (onome) ko sebi izvadi krv: Nije na njega (tj. on ne treba ništa drugo) osim pranje mjesta na kojima je vađena krv njemu.

PRIČAO NAM JE Adem, sin Ebu Ijasa, rekao je: pričao nam je Ibnu Ebu Zi'b, rekao je: pričao nam je Seid Makburija od Ebu Hurejreta, zadovoljan bio Allah od njega, rekao je: rekao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio:

"Neprestano je rob u molitvi dok je (god) u bogomolji izgleda (tj. očekuje) molitvu (ali) dok ne učini slučaj (koji pokvari, poništi čišćenje)."

Pa je rekao (jedan) čovjek nearap: "Šta je (ili: Kakav je taj) slučaj, o Ebu Hurejrete?" Rekao je: "Glas." Mislio je (pod tim) vjetar (iz stražnjice, ali vjetar sa glasom, zvukom, tonom).

PRIČAO NAM JE Ebul-Velid, rekao je: pričao nam je Ibnu Ujejnete od Zuhrije, od Abada, sina Temima, od njegovog strica (Abdullaha, sina Zejdova, Mazinije), od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, rekao je:

"Neka ne ode (sa molitve) dok (ne) čuje glasa ili (ne) nađe (tj. ne osjeti) vjetar."

PRIČAO NAM JE Kutejbetu, rekao je: pričao nam je Džerir od Eameša, od Munzira Ebu Ja'la-a Sevrije, od Muhameda, sina Hanefijete, rekao je: rekao je Alija:

Bio sam čovjek koji mnogo izlučuje sluz-mezj (koja izlazi neopaženo iz polnog uda pri nadražaju), pa sam se stidio da pitam poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (da li zbog izlaženja sluzi treba da se kupa ili samo da se očisti), pa sam zapovjedio Mikdadu, sinu Esveda, (da on upita) pa ga je pitao, pa je rekao: "U (vezi, tj. zbog) njega je čišćenje (a nije kupanje potrebno)." A prenio ga je Šu'bete od Eameša.

PRIČAO NAM JE Sa'd, sin Hafsa, rekao je: pričao nam je Šejban od Jahja-a, od Ebu Selemeta da je Ata', sin Jesara, izvijestio ga da je Zejd, sin Halida, izvijestio ga da je on pitao Usmana, sina Afana, rekao sam:

Da li misliš (treba li se čovjek da kupa) kada je spolno općio pa nije izlio sjeme (nije ejakulirao)? Rekao je Usman: Očistiće se kao što se očisti za molitvu i opraće svoj spolni ud. Rekao je Usman: Čuo sam ga (tj. ovaj postupak) od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio. Pa sam pitao o tome Aliju; i Zubejra; i Talhu i Ubeja, sina Ka'ba, pa su mu (tj. čovjeku koji spolno opći) zapovjedili to.

PRIČAO NAM JE Ishak, on je sin Mensura, rekao je: izvijestio nas je Nadr, rekao je: izvijestio nas je Šu'bete od Hakema, od Zekvana Ebu Saliha, od Ebu Seida Hudrije da poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (da) je poslao k (jednom) čovjeku od Pomagača (poruku, poziv da dođe), pa je došao, a njegova glava kapa (kaplje, tj. kaplje mu voda sa kose na glavi jer se na brzinu okupao). Pa je rekao Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio:

"Možda smo te mi nabrzili (tj. ubrzali, natjerali te da požuriš završetak polnog čina i onda kupanje)!?" Pa je rekao: Da. Pa je rekao poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio: "Kada si se nabrzio (tj. Kada si požuren od nekog u tom stanju) ili si se zatvorio (ili zadržao se, tj. nisi izlio sjemena pri polnom činu), pa na tebe je čišćenje (a ne kupanje)."

(Riječ "kuhitte" je od "kahtun - glad, nerodica koja je nastala zbog zatvaranja, zadržavanja i nepadanja kiše", pa je onda upotrebljena i u smislu neizlijevanja sjemena pri polnom činu i ako je čovjek htio da ga

izlije, ali kao da se sjemenovod zatvorio i zasušio pri tom polnom činu slično kiši kad se zatvori i zasuši za neko vrijeme.)

Slijedi ga (Nadra, tj. slaže se sa Nadrom) Vehb, rekao je: pričao nam je Šu'bete. Rekao je Ebu Abdullah (Buharija): A nije rekao Gunder i (nije rekao ni) Jahja (pričajući) od Šu'beta (nisu rekli, spomenuli riječ) čišćenje.

GLAVA

čovjeka (koji zapadne u priliku da) čisti svoga druga (tj. uzima mu abdest).

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Selema, rekao je: izvijestio nas je Jezid, sin Haruna, od Jahja-a, od Musa-a, sina Ukbeta, od Kurejba, slobodnjaka Ibnu Abasa, od Usameta, sina Zejda, da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, pošto se odstranio (ili razišao, tj. vratio) od Arefata, upravio je ka klancu (puteljku koji vodi uz brdo), pa je svršio svoju nuždu. Rekao je Usamete: Pa sam počeo (da) poljevam njemu, a (on) se čisti (tj. uzima abdest). Pa sam rekao: "O poslaniče Allaha, da li ćeš klanjati?" Pa je rekao: "Klanjanje je pred tobom."

PRIČAO NAM JE Amr, sin Alije, rekao je: pričao nam je Abdul-Vehab, rekao je: čuo sam Jahja-a, sina Seida, rekao je: izvijestio me Sa'd, sin Ibrahima da je Nafi', sin Džubejra sina Mut'ima, izvijestio ga da je on čuo Urveta, sina Mugireta sina Šu'beta, priča od Mugireta, sina Šu'beta, da je on bio sa poslanikom Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, u (tj. na jednom) putu; i da je on (Božiji poslanik) otišao radi svoje nužde; i da je Mugirete počeo poljevati vodu njemu, a on se čisti. Pa je oprao svoje lice i svoje dvije ruke; i potrao je svoju glavu i potrao je svoje dvije obuće (tj. cipele ili mestve).

GLAVA

učenja Kur'ana poslije događaja (ili slučaja koji kvari i poništava abdest-čišćenje) i osim njega (tj. i o drugim poslovima osim učenja Kur'ana). A rekao je Mensur od Ibrahima: Nema štete (ili zapreke da se čovjek bavi) sa učenjem (Kur'ana) u kupatilu (banji) i (da se bavi) sa pisanjem poslanice na (stanju, tj. u stanju) bez čišćenja (abdesta). A rekao je Hamad od Ibrahima: Ako je na njima (tj. na onima unutar kupatila) donja odjeća (kao na pr. gaće), pa pozdravi, a ako ne, pa ne pozdravljaj.

PRIČAO NAM JE Ismail, rekao je: pričao mi je Malik od Mahremeta, sina Sulejmana, od Kurejba, slobodnjaka Ibnu Abasa, da je Abdullah, sin Abasa, izvijestio ga da je on zanočio (jedne) noći kod Mejmune, žene Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, a ona je njegova tetka (po majci). Pa sam legao (metnuvši glavu) u širinu uzglavlja (jastuka), a legao je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio; i njegova žena (metnuvši glave) u njegovu duljinu (u duljinu jastuka).

Pa je spavao poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, dok se upolila noć ili prije nje (tj. polovine noći) na malo ili poslije nje na malo (tj. ili poslije pola noći na malo) probudio se poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, pa je sjeo, tare (tj. tarući) san (spavanje) sa svoga lica sa svojom rukom. Zatim je proučio završnih (tj. zadnjih) deset ajeta (odlomaka) iz sureta (poglavlja Kur'ana koje se zove) Ali Imran, zatim je ustao k (jednom otrcanom starom) mijehu, obješenom (o zid), pa se očistio iz nje (mješine, mijeha), pa je lijepo izveo svoje čišćenje. Zatim je stao klanja (tj. klanjajući). Rekao je Ibnu Abas: Pa sam ustao pa sam učinio kao što je on učinio, zatim sam otišao pa sam stao uz njegovu stranu (lijevu). Pa je on stavio svoju desnu ruku na moju glavu i uzeo moje desno uho suče ga (tj. sučući ga, zavrčući ga). Pa je klanjao dva rekata (dva sagibanja, naklona), zatim dva rekata, zatim dva rekata, zatim dva rekata, zatim dva rekata, zatim dva rekata, zatim je učinio liho (tj. klanjao je liho, neparan broj rekata: jedan ili tri, šafijski pravnici kažu jedan, a hanefijski kažu tri). Zatim je legao dok mu (nije) došao mujezin (objavljivač, pozivač na molitvu), pa je ustao pa je klanjao dva laka rekata. Zatim je izašao pa klanjao jutarnju molitvu.

GLAVA

(onoga) ko se nije očistio (nije uzeo abdest zbog nesvjestice) osim od teške nesvjestice (tj. nesvjestice koja stanje čovjeka čini teškim).

PRIČAO NAM JE Ismail, rekao je: izvijestio me Malik od Hišama, sina Urveta, od njegove žene Fatime, od njene nene (nane, babe) Esme, kćeri Ebu Bekra, da je ona rekla:

Došla sam Aiši, ženi Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, kada je pomrčalo Sunce, pa kadli ljudi stajači (tj. stoje) klanjaju, a kadli (i) ona stajačica (tj. i ona stoji i) klanja. Pa sam rekla: Šta je ljudima? Pa je pokazala sa svojom rukom prema nebu i rekla je: "Slava Allahu!" Pa sam rekla: Znak?! Pa je pokazala da (stavi do znanja da želi reći): "Da." Pa sam stajala (u molitvi, tj. klanjala sam tako dugo) da mi se pokazala nesvjestica; i počela sam (da) lijevam na svoju glavu vodu. Pa pošto je otišao poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (sa molitve, tj. pošto je završio molitvu), zahvalio je Allahu i pohvalio Ga je, zatim je rekao: "Nema (ništa ni) od (jedne) stvari (što) je ne vidjeh (do ovog časa, a da se desilo drukčije) osim (tako da) sam je već vidio (dok sam sada bio) u ovome mome mjestu stajanja, čak raj i Vatru (ili: sve do raja i Vatre). I zaista već se objavilo meni da ćete se vi prokušavati (stavljati na iskušenja) u svojim grobovima kao; ili blizu, iskušenja Velelažova (velikog lašca koji će se pojaviti pred smak svijeta)", ja ne znam koje to (tj. koju od te dvije riječi: kao ili blizu) je rekla Esma, a ovo izjavljuje Fatima (kći Munzira, da ne zna koju je Esma upotrijebila). "Doći će se jedan vas (tj. doći će se jednom od vas u grob) pa će se reći njemu: Šta je tvoje znanje (tj. Šta znaš) o ovome čovjeku (tj. o Vjerovijesniku)?" Pa što se tiče vjernika; ili ubijeđenika, ne znam koje to je rekla Esma, pa on će reći: "On je Muhamed, poslanik Allaha, donio nam je (jasne) dokaze i uputu, pa smo se odazvali; i vjerovali i slijedili." Pa će mu se reći: "Spavaj, (bivši) dobar (s takvim odgovorom)! Pa već smo znali (da) si zaista bio ubijeđen." A što

se tiče dvoličnjaka ili sumnjaoca, ne znam koje to je rekla Esma, pa on će reći: "Ne znam, čuo sam ljude govore (o tom čovjeku neku) stvar, pa sam je (i ja) govorio (rekao)."

GLAVA

potiranja glave, cijele nje, zbog Njegovoga govora, On je uzvišen: "... i potarite svoje glave ..."

A rekao je Ibnul-Musejeb: Žena je na stepenu čovjeka (kad) potire svoju glavu. A pitao se (upitan je) Malik: Da li je dostatno da potare neki (dio) glave, pa se branio (ili: pa je dokazivao) sa pričanjem Abdullaha, sina Zejda.

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Jusufa, rekao je: izvijestio nas je Malik od Amra, sina Jahja-a, Mazinija od svoga oca da je (jedan) čovjek rekao Abdullahu, sinu Zejda, a on je djed Amra, sina Jahja-a:

Da li možeš da mi pokažeš kako se poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, čišćaše (čistio)? Pa je rekao Abdullah, sin Zejda: Da. Pa je pozvao (da mu donesu) vodu, pa je izlio na svoje dvije ruke pa je oprao dvaput. Zatim je promućao (usta) i išmrknuo (nos) triput, zatim je oprao svoje lice triput, zatim je oprao svoje dvije ruke po dvaput do dvaju laktova, zatim je potrao svoju glavu sa svoje dvije ruke: pa (to učini tako da) je povukao naprijed njih dvije i povukao je ozad (pozadi), počeo je sa prednjim (dijelom) svoje glave (tako) da je odveo njih dvije (tj. ruke) ka svome potiljku (zatioku), zatim je povratio njih dvije ka mjestu koje (je bilo to što) je počeo od njega. Zatim je oprao svoje dvije noge.

GLAVA

pranja dviju nogu do dvaju članaka.

PRIČAO NAM JE Musa, sin Ismaila, rekao je: pričao nam je Vuhejb od Amra, od njegovog oca, (a bilo mu je ime Jahja, on je u svom pričanju rekao) prisustvovao sam (kod) Amra, sina Ebu Hasana, (kad) je pitao Abdullaha, sina Zejda, o čišćenju Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, pa (je) pozvao (Abdullah da mu donesu jednu) posudu od vode ("tevr" je ime posude za vodu iz koje se pije voda, jedni kažu da je to tanjir, drugi: čaša, treći: nešto kao lonac, četvrti: posuda od bakra, peti: posuda od kamena). Pa im se očistio (Abdullah) čišćenjem Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, (tj. kao Vjerovijesnik što se čistio za molitvu).

Pa je nageo (tj. ljevao vodu) na svoju ruku iz posude pa je oprao svoje dvije ruke triput, zatim je uveo (metnuo) svoju ruku u posudu pa je promućkao (usta); i ušmrknuo je i išmrknuo je (nos) trima crpanjima (grabljenjima, tj. triput je ponovio taj postupak), zatim je uveo svoju ruku pa je oprao svoje lice tri puta, zatim je oprao svoje dvije ruke dvaput do dvaju laktova, zatim je uveo svoju ruku pa je potrao svoju glavu pa je naprijed povukao njih dvije i nazad je povukao jedanput, zatim je oprao svoje dvije noge do članaka dvaju.

GLAVA

upotrebljavanja viška (ili: preteka) vode ljudi.

(Riječ "vedu'" znači voda s kojom se čisti, ali će se u daljem tekstu radi kratkoće prevoditi samo sa "voda".)

A zapovjedio je Džerir, sin Abdullaha, svojoj porodici da se čiste sa viškom (preostatkom, ostatkom) njegovog misvaka (tj. sa ostatkom vode u posudi u koju je stavljao vrh svoga misvaka pri pranju zuba, a misvak je drvo kojim su trljali zube pri njihovom pranju, čišćenju).

PRIČAO NAM JE Adem, rekao je: pričao nam je Šu'bete, rekao je: pričao nam je Hakem, rekao je: čuo sam Ebu Džuhajfeta govori:

Izašao je nama poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio u napuštajućoj (vrućini, tj. u vrijeme podnevne najveće žege kad se napušta svaki rad i kretanje). Pa se donijela voda pa se očistio. Pa su počeli ljudi (da) uzimaju od preostatka njegove vode i potiraju se njom. Pa je klanjao Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, podnevnu (molitvu) dva rek'ata i poslijepodnevnu molitvu dva rek'ata, a pred njim je (bio jedan veći) štap. A rekao je Ebu Musa: Pozvao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (da mu donesu) čašu; u njoj (je neka) voda. Pa je oprao svoje dvije ruke i svoje lice u njoj (tj. vodom u čaši); i izbacio je (vodu iz usta) u nju (u čašu, tj. uzeo je vode u usta pa ju je onda izlio, izbacio, prsnuo iz usta u čašu), zatim je rekao njima dvojici (Bilalu i Ebu Musa-u) "Pijte vas dvojica iz nje; i izlijte na svoja lica i svoja prsa."

PRIČAO NAM JE Alija, sin Abdullaha, rekao je: pričao je nama Ja'kub, sin Ibrahima sina Sa'da, rekao je: pričao nam je moj otac od Saliha, od Ibnu Šihaba, rekao je: izvijestio me Mahmud, sin Rebi'a; rekao je (Ibnu Šihab): a on (tj. Mahmud) je (onaj čovjek) koji (je imao tu čast da) je izbacio (prsnuo vodu iz svojih usta) poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, u njegovo lice, a on (Mahmud) je (tada bio) dječak; iz njihovog bunara (tj. vodu je Allahov poslanik uzeo u svoja usta iz bunara Mahmudova plemena pa ju je onda iz usta prsnuo u lice Mahmuda kad je bio dječak); a rekao je Urvete od Misvera i osim njega (od još nekih, kao od Mervana), potvrđuje svaki pojedini od njih dvojice svoga druga (u pričanju slijedeće činjenice): I kada se očistio Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, blizu su bili (da) se pobiju nad njegovom vodom (tj. otimali su se za ostatak vode za čišćenje koja je ostala iza Vjerovijesnika a.s.; i u tom otimanju bi otišli tako daleko da je blizu tuče dolazilo, skoro da se pobiju za tu vodu).
GLAVA.

PRIČAO NAM JE Abdurahman, sin Junusa, rekao je: pričao nam je Hatim, sin Ismaila, od Dža'da, rekao je: čuo sam Saiba, sina Jezida, govori:

Odvela me moja tetka (po majci) k Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, pa je rekla: O poslaniče Allaha, zaista sin moje sestre je bolesnih nogu (zbog toga što je išao bosonog po gruboj zemlji i kamenju; to je značenje riječi "veki'un"). Pa je potrao (Božiji poslanik) moju glavu i molio je meni blagoslov (od Allaha). Zatim se očistio pa sam ja pio od njegove vode. Zatim sam stao pozadi njegovih leđa pa sam pogledao k pečatu (ili: prstenu, tj. u pečat ili prsten) vjerovijesništva među njegova dva pleća (među njegove dvije plećke) kao dugme (obješenog ukrasnog zastora nevjestine) sobe (ili po nekima: kao jaje jarebice).

(Riječ "zirrun" znači: dugme, puce, puca, a "hadželetun" znači: soba ukrašena povješanom odjećom i zastorima, a ta riječ znači i: jarebica - vrsta ptice, pa izraz "zirrun" u vezi sa imenom ptice znači: jaje.)

GLAVA

(onoga) ko je promućkao usta i ušmrknuo u nos iz jednog crpanja (zagrabivši jednom vodu).

PRIČAO NAM JE Museded, rekao je: pričao nam je Halid, sin Abdullaha, rekao je: pričao nam je Amr, sin Jahja-a, od svoga oca, od Abdullaha, sina Zejda, da je on izlio iz posude na svoje dvije ruke pa je oprao njih dvije, zatim je oprao ili promućkao (usta) i ušmrknuo (u nos) iz jednog dlana (jedne šake) pa je učinio to triput, pa je oprao svoje lice triput, zatim je oprao svoje dvije ruke do dvaju laktova po dvaput; i potrao je svoju glavu: što je naprijed i što je nazad (od nje, glave, tj. i prednji i zadnji dio glave); i oprao je svoje dvije noge do dvaju članaka, zatim je rekao:

"Ovako (doslovno: Eto kao ovo) je čišćenje poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio." (Misli na abdest-čišćenje pred molitvu).

GLAVA

potiranja glave jedanput.

PRIČAO NAM JE Sulejman, sin Harba, rekao je: pričao nam je Vuhejb, rekao je: pričao nam je Amr, sin Jahja-a od svoga oca, rekao je: prisustvovao sam (bio sam u prisutnosti kod) Amra, sina Ebu Hasana, (a to znači: vidio sam ga u času kad) je pitao Abdullaha, sina Zejda, o čišćenju Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, pa je pozvao (da mu se donese) posuda od vode pa im se očistio.

Pa je nageo (posudu) na svoje dvije ruke pa je oprao njih dvije triput. Zatim je uvukao svoju ruku u posudu pa je promućkao (usta); i ušmrknuo i išmrknuo (vodu iz nosa) triput sa tri crpanja (grabljenja) od vode; zatim je uvukao svoju ruku pa je oprao svoje lice triput; zatim je uvukao svoju ruku u posudu pa je oprao svoje dvije ruke do dvaju laktova po dvaput; zatim je uvukao svoju ruku u posudu pa je potrao svoju glavu: pa je učinio napred sa svojom rukom (pokret) i učinio je pozadi s njom

(pokret, tj. povukao je ruku napred i nazad po glavi); zatim je uvukao svoju ruku pa je oprao svoje dvije noge.

PRIČAO NAM JE Musa, rekao je: pričao nam je Vuhejb, rekao je: Potrao je svoju glavu jedanput.

GLAVA

čišćenja čovjeka sa svojom ženom; i (GLAVA) preteka vode žene.

A očistio se Umer sa toplom (vodom) i iz kuće (ili: sobe, prostorije) kršćanske.

PRIČAO JE NAMA Abdullah, sin Jusufa, rekao je: izvijestio nas je Malik od Nafi'a, od Abdullaha, sina Umera, da je on rekao:

Bili su ljudi i žene (često puta u prilici, okolnosti da) se čiste u vrijeme poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, skupa (tj. čistili su se svi zajedno grabeći vodu iz jedne posude).

GLAVA

lijevanja Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, svoje vode na onesviještenoga.

PRIČAO NAM JE Ebul-Velid, rekao je: pričao nam je Šu'bete od Muhameda, sina Munkedira, rekao je: čuo sam Džabira (gdje) govori:

Došao je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (da) me posjeti, a ja sam bolestan na shvatam (tj. nisam pri svijesti), pa se očistio i ljevao je na mene od svoje vode, pa sam shvatio (razumio, tj. došao sam svijesti) pa sam rekao: O poslaniče Allaha, za koga je (tj. kome pripada) nasljedstvo? Nasljeđuje me samo dalja (pobočna) rodbina ("kelaletun" je rodbina osim djece i roditelja). Pa je sišao ajet dijelova (u nasljeđivanju, tj. sišao je odlomak Kur'ana u kojem se govori o tačno određenim dijelovima koji pripadaju pojedinim vrstama rođaka-nasljednika).

GLAVA

kupanja i čišćenja u kadi (loncu za bojadisanje, kaci); i čaši (peharu); i drvetu i kamenju (tj. i u posudama od drveća i kamenja).

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Munira, čuo je Abdullaha, sina Bekra, rekao je: pričao nam je Humejd od Enesa, rekao je:

Došla je molitva (tj. nastupilo je vrijeme molitve, po nekim komentarima radilo se o ikindiji-popodnevnoj molitvi), pa je ustao ko je bio blizu kuće (tj. kome je bila kuća blizu i otišao) k svojoj porodici (da se očisti za molitvu - uzme abdest). A ostali su (jedni) ljudi (bez mogućnosti da se očiste) pa se donijelo poslaniku Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (jedno) korito (zapravo: lonac za bojadisanje); u njemu je (bila) voda. Pa je

bilo maleno korito (tako maleno da nije čovjek mogao) da prostre (tj. pruži, raširi) u njemu svoj dlan. Pa su se očistili (ti) ljudi, svi oni. Mi smo rekli (to je rekao Humejd i ostali koji su slušali to pričanje Enesa, rekli su Enesu): Koliko je vas bilo (koji ste se tada očistili iz toga korita)? Rekao je: "Osamdeset i višak (tj. i više)."

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Ala'a, rekao je: pričao nam je Ebu Usamete od Burejda, od Ebu Burdeta, od Ebu Musa-a da je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, pozvao (da mu se donese) čaša (pehar), u njoj je (neka) voda. Pa je oprao svoje dvije ruke i svoje lice u njoj; i izbacio je (tj. prsnuo je, štrcnuo je vode iz usta) u nju (u čašu).

PRIČAO NAM JE Ahmed, sin Junusa, rekao je: pričao nam je Abdul-Aziz, sin Ebu Selemeta, rekao je: pričao nam je Amr, sin Jahja-a, od svoga oca, od Abdullaha, sina Zejda, rekao je:

Došao je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, pa smo izvadili za njega vodu (tj. donijeli smo mu vodu) u posudi od bronze (ili: žute mjedi). Pa se očistio: pa je oprao svoje lice triput; i svoje dvije ruke po dva puta; i potrao je svoju glavu pa je naprijedio nju i nazadio je (nju, tj. potrao je glavu naprijed i ozad, pozadi) i oprao je svoje dvije noge.

PRIČAO NAM JE Ebul-Jeman, rekao je: izvijestio nas je Šuajb od Zuhrije, rekao je: izvijestio me Ubejdulah, sin Abdullaha sina Utbeta, da je Aiša rekla:

Pošto je doteščao (tj. došao u teško stanje) Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio; i stegao ga (čvrsto) njegov bol, zatražio je dozvolu (od) svojih žena u (vezi toga) da se njeguje (dvori) u mojoj sobi. Pa su dozvolile njemu (to). Pa je izašao Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (idući) između dva čovjeka, pišu njegove dvije noge (tj. pužu se ostavljajući trag) u zemlji (po površini zemlje) između Abasa i (jednog) drugog čovjeka. Rekao je Ubejdulah: Pa sam izvijestio (o ovome) Abdullaha, sina Abasa, pa je on rekao: Je li znaš ko je (taj) drugi čovjek (bio)? Rekao sam: Ne. Rekao je: On je (tj. to je bio) Alija. I Aiša pričaše da je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, rekao poslije (toga) kad je unišao (u) njenu sobu i pojačao se (tj. stegao ga) njegov bol. "Izlijte (salijte) na mene (vodu) iz sedam mjehova (punih tako da) nisu razdriješene njihove podveze (uzice kojima su podvezani kad su napunjeni, jer se nadam da će voda ublažiti i smanjiti vrućinu mojih bolova pa) možda ja (da iza toga) ću oporučiti (zapovjediti) k ljudima (neke stvari)." I posadio se (tj. posađen je) u kadu (korito, a ta kada je bila vlasništvo) Hafse, žene Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio. Zatim smo počeli (da) lijevamo na njega iz tih mjehova (mješina, vodu sve dotle) da je počeo (da) pokazuje k nama da (stavi na znanje ovo): "Učiniliste (što sam zahtjevao i lakše mi je)." (Ili: .... da je počeo (da) pokazuje k nama, tj. Učiniliste (vi žene što je trebalo)." Zatim je izašao k ljudima (k narodu).

GLAVA

čišćenja iz (posude zvane) tevr (koja je od žute mjedi ili od kamena, a ima oblik čaše; ili tasa; ili lonca; ili po mišljenju nekih, oblik ibrika).

PRIČAO NAM JE Halid, sin Mahleda, rekao je: pričao nam je Sulejman, rekao je: pričao mi je Amr, sin Jahja-a, od svoga oca, rekao je:

Moj stric umnožavaše čišćenje (tj. mnogo se čistio, pa su mu, vjerovatno, neki ljudi to prigovorili, a onda on) je rekao Abdullahu, sinu Zejda: Izvijesti me, kako si vidio Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, (da) se čisti. Pa je pozvao (da mu se donese) posuda ("tevr") od vode, pa je nageo na svoje dvije ruke pa je oprao njih dvije tri puta. Zatim je uvukao svoju ruku u (tu) posudu pa je promućkao usta i išmrknuo nos tri puta iz jednog crpanja (grabljenja), zatim je uvukao svoju ruku pa je crpao (zagrabio) njom pa je oprao svoje lice tri puta, zatim je oprao svoje dvije ruke do dvaju laktova po dvaput, zatim je uzeo svojom rukom vodu pa je njom potrao svoju glavu: pa je pozadi učinio nju (vodu, tj. potrao je vodu pozadi glave) i naprijed je učinio (tj. potrao je prednji dio glave), zatim je oprao svoje dvije noge pa je rekao: Ovako sam vidio Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, (da) se čisti (tj. vidio sam da se čisti ovako).

PRIČAO NAM JE Museded, rekao je: pričao nam je Hamad od Sabita, od Enesa da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, pozvao (tj. zatražio) posudu od vode, pa se donijela prostrana (otvorom, usnama, a plita, plića dubinom, visinom) čaša; u njoj je (bilo) nešto od vode, pa je stavio svoje prste u nju (u čašu; ili: u vodu). Rekao je Enes:

Pa sam počeo (da) gledam u (tu) vodu (a ona) izvire između njegovih prsta. Rekao je Enes: Pa sam odredio (približno, procijenio sam, nagađao sam da je broj one grupe) ko se očistio od nje (te vode iz te čaše bio) koliko između sedamdeset do osamdeset (ljudi, osoba).

GLAVA

čišćenja sa (količinom vode koju sadrži arapska mjera za tekućine, koja se mjera arapski naziva) mudom, (a "mud" je težak 835 grama ili 898,56 grama, to znači nešto je lakši od jednog kilograma).

PRIČAO NAM JE Ebu Nuajm, rekao je: pričao nam je Mis'ar, rekao je: pričao mi je Ibnu Džebr, rekao je: čuo sam Enesa (kako) govori:

Bio je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (takvog postupka pri kupanju da) opere (tj. praše svoje tijelo); ili kupaše se (to je sumnja nekog pripovjedača da li je Enes upotrebio ovaj ili onaj izraz, Vjerovijesnik se praše) sa sa'om do pet mudova, a čistaše se (tj. uzimaše abdest) sa mudom, (a "sa'" je mjera koja sadrži četiri "muda"; ili: "sa'" se dijeli na četiri "muda", pa, prema gornjem, u kupanje je trošio četiri do pet puta više vode, kako kada, nego za abdest-obično čišćenje pred svakodnevne molitve).

GLAVA

potiranja na dvije cipele (tj. po dvjema cipelama koje se nalaze na nogama mjesto pranja nogu prilikom čišćenja pred molitvu).

PRIČAO NAM JE Asbeg, sin Feredža, od Ibnu Vehba, rekao je: pričao mi je Amr, rekao je: pričao mi je Ebu Nadr od Ebu Selemeta, sina Abdurahmana, od Abdullaha, sina Umera, od Sa'da, sina Ebu Vekasa, od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, da je on potrao (izvršio potiranje) na dvije cipele (po dvjema cipelama, tj. po cipeli desne i po cipeli lijeve noge, po licu cipela, jer prijedlog "ala-na" označava gornju stranu). I (dalje je još pričao Ebu Selemete) da je Abdullah, sin Umera, pitao Umera o tome, pa je rekao:

Da (tj. tako je kao što je pričao Sa'd, sin Ebu Vekasov, vršio je Vjerovijesnik potiranje na cipele). Kada ti je pričao Sa'd (jednu) stvar (tj. nešto, šta bilo) od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, pa ne pitaj o njoj (o toj stvari nekoga drugog) osim njega (jer je on pouzdan i upućen, obaviješten itd.). A rekao je Musa, sin Ukbeta: izvijestio me Ebunadr da je Ebu Selemete izvijestio njega da je Sa'd pričao njemu (Ebu Selemetu da je Vjerovijesnik vršio potiranje na cipele), pa je rekao Umer (sin Hatabov svome sinu) Abdullahu slično tome (kao što je navedeno njegovo, Umerovo, potvrđivanje Sa'dove izjave koju je Buharija primio preko lanca pripovjedača, koji je lanac od Ebunadra nastavljen preko Amra, a ovaj je od Ebunadra nastavljen preko Musa-a).

PRIČAO NAM JE Amr, sin Halida, Haranijević, rekao je: pričao nam je Lejs od Jahja-a, sina Seida, od Sa'da, sina Ibrahima, od Nafia, sina Džubejra, od Urveta, sina Mugireta, od njegovoga oca Mugireta, sina Šu'beta, bio zadovoljan Allah od njega (s njim), od poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, da je (on, Božiji poslanik) izašao radi svoje nužde, pa ga je slijedio Mugirete sa (malom kožnom) posudom; u njoj je (bila) voda, pa je poljevao njemu kada je dovršio (obavio) svoju nuždu; pa se očistio i potrao na (gornju stranu) dvije cipele.

PRIČAO NAM JE Ebu Nuajm, rekao je: pričao nam je Šejban od Jahja-a, od Ebu Selemeta, od Dža'fera, sina Amra sina Umejeta, Damrijevića da je njegov otac izvijestio njega da je on vidio Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, potire na dvije cipele. Slijedi ga (tj. slaže se s njim, sa Šejbanom) Harb i Eban (pričajući) od Jahja-a.

PRIČAO NAM JE Abdan, rekao je: izvijestio nas je Abdullah, rekao je: izvijestio nas (je) Evzaija, od Jahja-a, od Ebu Selemeta, od Dža'fera, sina Amra, od njegova oca, rekao je:

Vidio sam Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, potire (vrši potiranje) na svoju čalmu (turban, ahmediju, povez na glavi) i na svoje dvije cipele. (Ovaj hadis primjenjuje doslovno osnivač hanbelijskog prava-mezheba imam Ahmed, pa kaže da se može potirati i po ahmediji, čalmi prilikom abdesta, ako je ahmedija, čalma obučena pod abdestom i ako je svezana pod vilicama, ispod brade pa ju je teško skidati kao i cipele.) A slijedi ga (Evzaiju u pričanju) Ma'mer od Jahja-a, od Ebu Selemeta, od Amra, rekao je:

Vidio sam Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio (tj. vidio sam ga potire svoju čalmu i svoje cipele).
GLAVA:

Kada je uvukao svoje dvije noge (u cipele), a njih dvije (noge) su čiste (tj. oprane obje).

PRIČAO NAM JE Ebu Nuajm, rekao je: pričao nam je Zekerija od Amira, od Urveta, sina Mugireta, od njegova oca, rekao je:

Bio sam sa Vjerovijesnikom, pomilovao ga Allah i spasio, u (jednom) putovanju, pa sam se sageo (ili: pružio sam ruku dolje, najniže) radi (toga da) skinem njegove dvije cipele, pa je rekao: "Pusti (ili: "Ostavi) njih dvije, pa zaista ja sam uvukao (obukao) njih dvije čiste (bivši obje)." Pa je potrao na njih dvije (tj. po njima).

GLAVA

(onoga) ko se nije očistio od (tj. zbog jedenja) mesa ovce i (jedenja) prekrupe (bungura, tj. kaše od prekrupe, a to je skuhano i stucano ili grubo samljeveno žito: ječam ili pšenica, koje se pomješa sa vodom ili mlijekom ili voćnim sokom pa se jede).

A jeo je Ebu Bekr i Umer i Usman, bio zadovoljan Allah od njih (tj. s njima) pa se nisu očistili (poslije jela, jedenja).

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Jusufa, rekao je: izvijestio nas je Malik od Zejda, sina Eslema, od Ata-a, sina Jesara, od Abdullaha, sina Abasa, da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, jeo pleće, pleća, (plećku) ovce, zatim je klanjao, a nije se očistio (uzeo abdest).

PRIČAO MI JE Jahja, sin Bukejra, rekao je: pričao nam je Lejs od Ukajla, od Ibnu Šihaba, rekao je: izvijestio me Džafer, sin Amra sina Umejeta, da je njegov otac izvijestio njega da je on vidio poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, odsijeca (sebi, reže sebi meso) od pleća ovce, pa se pozvao (tj. pozvan je od Bilala) k molitvi, pa je bacio nož, pa je klanjao, a nije se očistio (nije ponovo uzimao abdest zbog jedenja, zbog jela).

GLAVA

(onoga) ko je promućkao (usta) od prekrupe (tj. poslije jedenja kaše od prekrupe, bungura), a nije se očistio.

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Jusufa, rekao je: izvijestio nas je Malik od Jahja-a, sina Seida, od Bušejra, sina Jesara, slobodnjaka Harisetovića, da je Suvejd, sin Nu'mana, izvijestio njega da je on izašao sa poslanikom Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, godine Hajbera (tj. one godine kad je bila borba na Hajberu, 7. god. po Hidžri), te kada su bili u Sahbi, a ona je niže Hajbera (prema Medini, ili: bliže Hajbera prema

Medini), pa je klanjao popodnevnu molitvu, zatim je pozvao (da mu se donesu) opskrbe (hrane), pa se nije donijelo (k njemu ništa) osim prekrupa (bungur, tj. donijela se samo prekrupa). Pa je zapovjedio (u vezi) s njom (prekrupom, a rečeno je da je to žito: ječam ili pšenica, koje se skuha pa se osuši i onda se samelje;
ili se poprži pa se samelje grubo ili se stuca, a kad se hoće da upotrijebi za jelo, onda se pomiješa u njega vode, mlijeka ili voćnog soka) pa se ovlažila (skvasila, tj. pomješala se prekrupa sa vodom), pa je jeo poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio; i mi smo jeli (tu kašu prekrupe). Zatim je ustao ka sutonskoj molitvi (tj. ustao je da klanja ahšam, akšam, namaz) pa (je) promućkao (usta) i mi smo promućkali (usta), zatim je klanjao, a nije se očistio (zbog jedenja, jela).

PRIČAO NAM JE Asbeg, rekao je: izvijestio nas je Ibnu Vehb, rekao je: izvijestio me Amr, od Bukejra, od Kurejba, od Mejmunete da je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, jeo kod nje pleće (plećku), zatim je klanjao, a nije se očistio.

GLAVA:

Da li promućkati (usta čovjek) od mlijeka.

PRIČAO NAM JE Jahja, sin Bukejra; i Kutejbete, njih dva su rekla: pričao nam je Lejs od Ukajla, od Ibnu Šihaba, od Ubejdulaha, sina Abdullaha sina Utbeta, od Ibnu Abasa da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, pio mlijeko pa je promućkao (usta) i rekao je:

"Zaista ono (mlijeko) ima masnoću (Doslovno: Zaista za njega je masnoća, tj. ono ima masnoću)." Slijedio ga (Ukajla) je Junus i Salih, sin Kejsana, (pripovijedajući to) od Zuhrije.

GLAVA

čišćenja od spavanja (sna, tj. zbog spavanja, poslije spavanja, sna); i (glava onoga) ko nije vidio od jednog drijemanja i dva drijemanja ili kunjanja (da treba) čišćenje (abdest).

("Na'setun" je drijemanje pri kojem čovjek čuje govor prisutnih, ali ga ne razumije i ne razabire riječi, a "Hafkatun" je kunjanje, lagano micanje kod jačeg drijemanja pri čemu nekad donja vilica pada na prsa).

PRIČAO JE NAMA Abdullah, sin Jusufa, rekao je: izvijestio nas je Malik od Hišama, od svoga oca (Urveta), od Aiše da je zaista poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, rekao:

"Kada drijema jedan vas, a on klanja, pa neka zaspe (pa neka odspava) dok ode od njega spavanje, pa (ili: jer) zaista jedan vas kada klanja, a on je drijemač (a on drijema), ne zna (šta govori pa) možda on (hoće da) traži oprosta (od Allaha za svoje grijehe) pa (mu se dogodi da) psuje (ili: grdi) sebe samog."

PRIČAO NAM JE Ebu Ma'mer, rekao je: pričao nam je Abdul-Varis, rekao je: pričao nam je Ejub od Ebu Kilabeta, od Enesa, od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, rekao je:

"Kada je drijemao (tj. Kada drijema osoba) u molitvi, pa neka zaspi (tako) da zna šta uči."

GLAVA

čišćenja od (volje, želje da se čisti) bez događaja (slučaja koji mu je pokvario prvo čišćenje-tj. GLAVA abdesta bez da se desilo nešto što je pokvarilo, što kvari abdest, kratko rečeno: o čišćenju na čišćenje; o abdestu na abdest).

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Jusufa, rekao je: pričao nam je Sufjan od Amra, sina Amira, rekao je: čuo sam Enesa - H - A pričao nam je Museded, rekao je: pričao nam je nam je Jahja od Sufjana, rekao je: pričao mi je Amr, sin Amira, od Enesa, rekao je:

Bio je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (takav da) se čisti (tj. čišćaše se, čistiše se) kod svake molitve (tj. i kad je imao abdest opet bi uzimao abdest kad bi nastupilo vrijeme nove molitve). Rekao sam (to kaže Amr, sin Amira): Kako vi činjaste (Kako ste vi radili, postupali u vezi s tim)? Rekao je (Enes): Dostatno je bilo jednom (od) nas (jedno) čišćenje (jedan abdest sve dotle) dok nije proizveo (počinio nešto što poništava čišćenje, što kvari abdest).

PRIČAO JE NAMA Halid, sin Mahleda, rekao je: pričao nam je Sulejman, rekao je: pričao mi je Jahja, sin Seida, rekao je: izvijestio me Bušejr, sin Jesara, rekao je: izvijestio me Suvejd, sin Nu'mana, rekao je:

Izašli smo sa poslanikom Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, godine Hajbera, te kada smo bili u Sahbi, klanjao je nama poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, popodnevnu molitvu. Pa pošto je klanjao pozvao je (da mu se donesu) jela (hrane), pa se nije donijelo (njemu ništa drugo) osim prekrupe, pa smo jeli i napili se (vode). Zatim je ustao Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, k sutonskoj molitvi, pa je promućkao (usta), zatim je klanjao nama sutonsku molitvu, a nije se očistio.

(Iz pričanja Suvejdova se vidi da ni Vjerovijesnik a.s. nije uvijek za svaku molitvu uzimao novi abdest, pa se pričanje Enesa, koje je navedeno pred Suvejdovim, može i treba shvatiti da je Vjerovijesnik uzimao novi abdest za svaku obaveznu molitvu većinom, u više slučajeva, ali ne uvijek.)

GLAVA:

Od velikih (grijeha jedan) je da se ne pokriva (ne zaklanja, ne zastire kako bi se zaštitio) od svoje mokraće (mokrače).

PRIČAO NAM JE Usman, rekao je: pričao nam je Džerir od Mensura, od Mudžahida, od Ibnu Abasa, rekao je:

Prošao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, pokraj (jednog) zida od zidova Medine ili Meke (sumnja je kod Džerira, a pod zidom se misli na vrt ili voćnjak, ograđen zidom), pa je čuo glas dva čovjeka, kažnjavaju se u svojim grobovima. Pa je rekao Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio: "Kažnjavaju se njih dva, a ne kažnjavaju se u (vezi) velikog (grijeha, tj. za veliki grijeh)." Zatim je rekao: "Da (ili: Jest, tj. to je veliki grijeh, veliko griješenje, ali ga mnogi ljudi ne smatraju velikim griješenjem, grijehom). Bio je jedan (od) njih dva (takav) nije se pokrivao (tj. ne pokrivaše se, ne zaklanjaše se) od svoje mokraće, a drugi prenašaše douškivanje (smutnjivost, klevete, jer sama riječ "nemimetun" znači prenošenje govora ljudi u svrhu izazivanja smutnje i loših odnosa među ljudima)." Zatim je pozvao (da se donese jedna palmina gola-bez lišća) grana, pa ju je razbio, razdijelio, (na razbijena) dva komada, pa je stavio na svaki grob od njih dva (po jedan razbijeni) komad. Pa se reklo njemu: "O poslaniče Allaha, zašto si učinio ovo?" Rekao je (on), pomilovao ga Allah i spasio: "Možda ono da se olakša (kažnjavanje) od njih dvojice (kažnjavanih u ova dva groba) dok se ne osuše njih dva (komada od razbijene grane, a to znači da je razbijena grana bila sirova; i onda "džeridun" označuje sirovo golo granje palme)."

GLAVA

(onoga) što je došlo o pranju mokraće.

A rekao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, za vlasnika groba (tj. za onoga koji je bio ukopan u jednom grobu od dva maloprije spomenuta groba, rekao je da je uzrok njegovoga kažnjavanja to što) "nije se zastirao (ne zastiraše se, ne pokrivaše se) od - svoje mokraće", a nije spomenuo osim mokraće ljudi (neku drugu mokraću kao mokraću životinja, tj. Vjerovijesnik a.s. je spomenuo samo mokraću čovjeka pa je samo mokraća čovjeka nečista, a mokraća životinja, jelo se njihovo meso ili ne, je čista. Oni koji kažu da je i mokraća nekih životinja nečista, imaju neke druge dokaze.).

PRIČAO NAM JE Ja'kub, sin Ibrahima, rekao je: pričao nam je Ismail, sin Ibrahima, rekao je: pričao mi je Revh, sin Kasima, rekao je: pričao mi je Ata', sin Ebu Mejmuneta, od Enesa, sina Malika, rekao je:

Bio je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (u takvom položaju da) kada je izašao van (u prostran prazan prostor, gdje nema ljudi, naroda) radi svoje nužde, donio (donosio) sam mu (uvijek) vodu (da) se opere njom (tj. vodu kojom se oprao).

GLAVA.

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Musena-a, rekao je: pričao nam je Muhamed, sin Hazima, rekao je: pričao nam je A'meš od Mudžahida, od Tavusa, od Ibnu Abasa, rekao je:

Prošao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, pokraj dva groba pa je rekao: "Zaista njih dva se kažnjavaju, a ne kažnjavaju se u (vezi) velikog (griješenja). Što se tiče jednog (od) njih dvojice, pa ne pokrivaše se od mokraće (tj. ne čuvaše se od mokraće); a što se tiče drugog, pa prenašaše douškivanje (zlonamjerno)." Zatim je uzeo (jednu) sirovu granu, pa ju je rascijepio (na) dvije polovine pa je zabo (usadio) u svaki grob jednu. Rekli su: "O poslaniče Allaha, zašto si učinio (to)?" Rekao je: "Možda (će) ono olakšati se od njih dvojice, dok se ne osuše njih dva (komada grane)." Rekao je Ibnul-Musena: A pričao nam je Veki', rekao je: pričao je nama A'meš, rekao je: čuo sam Mudžahida (priča) slično njemu (ili: slično njegovom maloprijašnjem pričanju).

GLAVA

ostavljanja Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio i ljudi (na miru) Beduina dok je dovršio svoje mokrenje (Beduin) u džamiji (bogomolji).

PRIČAO NAM JE Musa, sin Ismaila, rekao je: pričao nam je Hemam, rekao je: izvijestio nas je Ishak od Enesa da je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, vidio (jednog) Beduina mokri se u džamiji (Vjerovijesnikovoj), pa je rekao:

"Pustite ga!" Te kada je dovršio, pozvao je (da se donese) voda pa je izljevao (prolijo) nju na nju (tj. vodu na mokraću, samo su zamjenice obe muškog roda, jer su u arapskom muškog roda obe riječi: i voda i mokraća, a u našem jeziku su obe ženskog roda).

GLAVA

lijevanja vode na mokraću (na mokrenje) u džamiji.

PRIČAO NAM JE Ebul-Jeman, rekao je: izvijestio nas je Šuajb od Zuhrije, rekao je: izvijestio me Ubejdulah, sin Abdullaha sina Utbeta sina Mes'uda, da je Ebu Hurejrete rekao:

Ustao je (jedan) Beduin pa se pomokrio u džamiji. Pa su ga dohvatili (riječima, a ne rukama, tj. uzeli su, počeli su da viču na njega) ljudi, pa je rekao njima Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio: "Pustite ga; i izlijte na njegovu mokraću (široko napunjeno vodom) vedro od vode; ili (veliku sa repom) kovu od vode, pa poslali ste se (tj. poslani ste) samo (kao) olakšavači, a niste se poslali (tj. niste poslani kao) oteščavači." (ili: poslani ste kao olakšači, a ne oteživači.)

PRIČAO NAM JE Abdan, rekao je: izvijestio nas je Abdullah, rekao je: izvijestio nas je Jahja, sin Seida, rekao je: čuo sam Enesa, sina Malika,

od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, (priča Enes o ovome slučaju Beduina).

GLAVA:

Izliće (čovjek) vodu na mokraću.

PRIČAO NAM JE Halid, rekao je. (- H -) A pričao nam je Sulejman od Jahja-a, sina Seida, rekao je: čuo sam Enesa, sina Malika, rekao je:

Došao je (jedan) Beduin pa se pomokrio u dio džamije, pa su ga tjerali (vikom, sprječavali riječima) ljudi. Pa je zabranio njima Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (da viču na Beduina i da mu prekidaju mokrenje). Pa pošto je svršio (izvršio Beduin) svoje mokrenje, zapovjedio je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio (da se donese sa repom velika) kova od vode pa (da) se izlije (ili: pa se izlila) na nju (na mokraću).

GLAVA

mokraće djece (dojenčadi).

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Jusufa, rekao je: izvijestio nas je Malik od Hišama, sina Urveta, od svoga oca, od Aiše, majke vjernika, da je ona rekla:

Donijelo se poslaniku Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (jedno) dijete, pa se (ono dijete) pomokrilo na njegovu odjeću (na odjeću Allahova poslanika) pa je pozvao (da donesu) vodu pa ju je proslijedio (tj. dao je izliti vodu na) nju (mokraću; ili: pa je poslao uzastopce za njom, mokraćom, nju, vodu).

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Jusufa, rekao je: izvijestio nas je Malik od Ibnu Šihaba, od Ubejdulaha, sina Abdullaha sina Utbeta, od Umu Kajse, kćeri Mihsana, da je ona dovela (donijela) (jednog) svoga malog sina, (koji još) nije jeo hrane (tj. još je živio samo od dojenja mlijeka), ka poslaniku Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, pa ga je posadio poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, u svoje krilo (ili: na svoje koljeno), pa se pomokrio (to djete) na njegovu odjeću, pa je pozvao (da donesu) vodu pa ju je poprskao, a nije je oprao.

GLAVA

mokrenja stojeći i sjedeći (tj. čučeći).

PRIČAO NAM JE Adem, rekao je: pričao nam je Šu'bete od A'meša, od Ebu Vaila, od Huzejfeta, rekao je:

Došao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, smetljištu (đubrištu, bunjištu jednih) ljudi pa se pomokrio stojeći, zatim je pozvao (da donesu) vodu, pa sam mu ja donio vodu pa se očistio (za molitvu).

GLAVA

mokrenja kod svoga druga i zastiranja (sebe, zaklanjanja sebe od druga) sa zidom.

PRIČAO NAM JE Usman, sin Ebu Šejbeta, rekao je: pričao nam je Džerir od Mensura, od Ebu Vaila, od Huzejfeta, rekao je:

Vidio sam sebe, ja i Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, idemo (šetamo), pa je došao smetljištu (jednih; ili: nekih) ljudi iza (jednog) zida, pa je stao kao što stane jedan (od) vas pa se mokrio. Pa sam se bacio (tj. odstranio) od njega, pa je pokazao k meni (tj. dao mi je znak), pa sam mu došao pa sam stao kod njegove pete dok je dovršio, (a to je tako zapovjedio da ga Huzejfe zakloni od pogleda mogućih posmatrača izdaleka ili mogućih prolaznika).

GLAVA

mokrenja kod smetljišta ljudi.

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Ar'areta, rekao je: pričao nam je Šu'bete od Mensura, od Ebu Vaila, rekao je:

Bio je Ebu Musa Eš'arija (takav da) pojačava (tj. pojačavaše čuvanje sebe) u mokrenju; i govoraše: Zaista Israelćani su (obavezni bili da ovako postupaju): bio je, kada je pogodila (mokraća) odjeću jednog (od) njih, odsjekao ju (odjeću) je (tj. on bi bio odrezao onaj dio odjeće koji je pogodila mokraća). Pa je rekao (na te riječi) Huzejfete: Da je on (takav da) se suzdržao (od pretjeranog čuvanja od mokraće)! (Ili: Kamo sreće da se sustegao od tolikog čuvanja, jer je to protivno postupku Muhameda a.s.). Došao je (priča Huzejfete) poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, smetljištu ljudi pa se mokrio stojeći. (pa je mokrio stojeći).

GLAVA

pranja krvi.

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Musena-a, rekao je: pričao nam je Jahja od Hišama, rekao je: pričala mi je Fatima (kći Munzira, sina Zubejrova) od Esme (kćeri Ebu Bekrove), rekla je:

Došla je (jedna) žena Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, pa je rekla: "Je li vidiš (ili: "Je li misliš, tj. Šta misliš; Izvijesti me o ovome:) jedna (od) nas menstruira u odjeću, kako (da) ona čini (šta da napravi, šta da radi)?"

(Menstruirati znači dobiti menstruaciju - mjesečno lučenje krvi iz maternice kod žene, žensko pranje, ženski cvijet, mjesečnicu. U daljem prevodu upotrebljavaće se izraz "mjesečnica", kad se god bude radilo o tom pojmu.)

Rekao je: "Otiraće (Istiraće) nju (krv sa odjeće rukom), zatim će je čupkati (prstima perući je) vodom; i poprskaće je (tj. saliće na ono mjesto gdje je krv bila, saliće vodu) i klanjaće u njoj (tj. u toj odjeći kad joj je prestala mjesečnica)."

PRIČAO NAM JE Muhamed, rekao je: pričao nam je Ebu Muavijete, rekao je: pričao nam je Hišam, sin Urveta, od svoga oca, od Aiše, rekla je:

Došla je Fatima, kći Ebu Hubejša, k Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, pa je rekla: "O poslaniče Allaha, ja sam (jedna takva) žena (da) se mjesečničim (stalno, tj. stavljena sam u takvo stanje da uvijek, stalno imam mjesečnicu - odljev krvi iz maternice) pa se neću očistiti (neću biti nikad čista), pa (da) li da ostavim molitvu?" Pa je rekao poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio: "Ne. To ti je samo (jedna oboljela krvna) žila (vena koja krvari), a nije mjesečnica (mjesečno žensko pranje). Pa kada je došla (tj. kada dođe, kada nastupi) tvoja mjesečnica, pa ostavi molitvu, a kada okrene leđa (tj. ode, prestane) pa operi od (tj. sa) sebe krv, zatim klanjaj." Rekao je (Hišam): A rekao je moj otac (Urvete, sin Zubejra): Zatim se očisti za svaku molitvu dok ti dođe to vrijeme (da ti se opet pojavi redovna mjesečnica što ćeš znati po tom što će ti krv obilnije i više teći i lučiti se iz maternice nego kod redovnog krvarenja usljed oboljenja ili proširenja vene).

GLAVA

pranja sjemena (sperme) i njegova istiranja; i pranja (onoga) što pogodi (odjeću čovjeka) od žene.

PRIČAO NAM JE Abdan, rekao je: izvijestio nas je Abdullah, rekao je: izvijestio nas je Amr, sin Mejmuna, Džezerijević od Sulejmana, sina Jesara, od Aiše, rekla je:

Bila sam (takva da često) perem (tj. Ja prah) nečistoću (tj. trag nečistoće ljudskog sjemena) od odjeće Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, pa (on) izlazi k molitvi (na molitvu), a zaista mjesta (ili: pjege, mrlje od) vode u njegovoj odjeći (se vide, nisu se osušila).

PRIČAO NAM JE Kutejbete, rekao je: pričao nam je Jezid, rekao je: pričao nam je Amr od Sulejmana, rekao je: čuo sam Aišu - H -.

PRIČAO NAM JE Museded, rekao je: pričao nam je Abdul-Vahid, rekao je: pričao je nama Amr, sin Mejmuna, od Sulejmana, sina Jesara, rekao je:

Pitao sam Aišu o (ljudskom) sjemenu (kada) pogodi odjeću (šta će se raditi?), pa je rekla: Ja ga prah od odjeće poslanika Allaha, pomilovao ga

Allah i spasio, pa on izlazi ka molitvi, a trag pranja u njegovoj odjeći su mrlje (vidljiva mjesta na odjeći od) vode.

GLAVA:

Kada je oprao nečistoću ili (nešto drugo) osim nje pa nije (još) otišao njegov trag (tj. trag pranja ili trag onoga što je prano, vrijedi ili valjano je klanjati).

PRIČAO NAM JE Musa, rekao je: pričao nam je Abdul-Vahid, rekao je: pričao nam je Amr, sin Mejmuna, rekao je:

Pitao sam Sulejmana, sina Jesara, o odjeći (što) je pogodi nečistoća (od ljudskog sjemena). Rekao je: rekla je Aiša: Ja prah njega (sjeme) od (tj. sa) odjeće poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, zatim (on) izlazi ka molitvi, a trag pranja u njoj (u odjeći, na odjeći) su mrlje (od) vode.

PRIČAO NAM JE Amr, sin Halida, rekao je: pričao nam je Zuhejr, rekao je: pričao nam je Amr, sin Mejmuna sina Mihrana, od Sulejmana, sina Jesara, od Aiše da je zaista ona bila (takva da) pere (tj. praše) sjeme od (sa) odjeće Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, zatim (rekla je Aiša) vidim ga (odjelo, odjeću koja je prana) u njemu (u odjelu, u odjeći) mrlju (jednu jasno osjetljivu, tj. vidljivu) ili mrlja (više).

GLAVA

mokraća (raznih životinja:) deva; i četvoronožaca (ili: kopitara; ili tovarno-jahaćih životinja, to sve znači "devabb"); i brava i njihovih (tj. bravijih, ovčijih) lijegala (ili torova, obora).

A klanjao je Ebu Musa (El-Eš'arija) u Darul-Beridu (a to je mjesto i kraj u Kufi, a doslovno "darul-beridi" znači "kuća pošte, poštanska kuća" i "kuća glasnika, glasonoše, raznosača, kurira", pa se i kraj u Kufi, gdje su odsjeli razni izaslanici, nzvao Darul-Berid. Takvo mjesto gdje dolaze izaslanici i kuriri na konjima nečisto je i prljavo, pa je vjerovatno zbog toga dalje rečeno) i balegi (tj. Ebu Musa je klanjao u Darul-Beridu i balegi), a pustinja je uz njegovu stranu (tj. a pustinja, koja nije imala po sebi đubra i balege, nalazila se uz njega, ali on nije na tlu pustinje klanjao; i dao je objašnjenje) pa je rekao: "Ovdje i tamo je jednako."

PRIČAO NAM JE Sulejman, sin Harba, rekao je: pričao nam je Hamad, sin Zejda, od Ejuba, od Ebu Kilabeta, od Enesa, rekao je:

Došli su (ili: Stigli su neki) ljudi iz (plemena) 'Ukjla ili (iz plemena) 'Urejneta pa su se oboljeli, pa su se razbolili, (dugotrajnije u unutrici; ili u prsima, a po drugima "idžtevev" znači: mrzili su boravak, odvratan im je bio boravak i ako im nije štetio zdravlju. Dakle: mrzili su boravak; ili: oboljeli su u) Medini. Pa im je zapovjedio Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (da se priključe pastiru koji je bio zadužen) sa devama (kamilama koje nisu namirile tri mjeseca od oplođenja, a dobre su na ili za mužu) i da piju od njihovih mokraća i njihovih mlijeka (tj. mokraću i mlijeko deva). Pa su otišli. Pa pošto su bili zdravi (tj. pošto su ozdravili), ubili su pastira (čobana) Vjerovijesnika (Vjerovijesnikova), pomilovao ga Allah i spasio; i potjerali su (sebi) blago (marvu, tj. deve). Pa je došla vijest u početku dana, pa je poslao (Vjerovijesnik a.s. u potjeru četu konjanika da uđu) u njihove tragove. Pa pošto se uzdigao dan (tj. pošto je prošao dobar dio dana), dovedeni su (doslovno: došlo se s njima, a to znači: dovedeni su) pa je odsjekao (tj. naredio je da se poodsjecaju) njihove ruke i njihove noge; i iskopane su (usijanim željezom) njihove oči; i bacili su se (tj. bačeni su) u Haru (riječ "harretun" znači: predjel, kraj crnoga kamena, a misli se da je taj kamen vulkanskog porijekla jer je izmrvljen i kao truho, pa bi se "harretun" moglo prevesti sa "kamenjar; ili: crni kamenjar"; i kod Medine se nalazi takav jedan predjel; i kako označava određeni predjel izvan Medine; ta je riječ u ovom slučaju geografsko vlastito ime pa je zato dobila i član "el". Navedeni ljudi su bačeni u Haru i ostavljeni u takvom stanju, pa oni) traže napojenje (tj. traže da im se dadne vode da se napiju) pa neće se napojiti (tj. pa im nije dato da se napiju vode; a kažnjeni su takvim načinom jer su i oni čobana, pastira na taj način ubili: poodsjecali su mu ruke i noge i iskopali mu oči). Rekao je Ebu Kilabete: "Pa ovi su krali; i ubijali su; i bili su nevjernici poslije njihovog vjerovanja i ratovali su (protiv) Allaha i Njegova poslanika."

PRIČAO NAM JE Adem, rekao je: pričao nam je Šu'bete, rekao je: izvijestio nas je Ebu Tejah od Enesa, rekao je:

Bio je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (takav da) klanja (tj. klanjaše), prije (nego je došlo vrijeme) da se sagradi džamija, u lijegalima brava (ovaca, tj. klanjaše ondje gdje su ovce ležale).

GLAVA

(suda i stava prema onome) što padne od (raznih) nečisti (poganština) u maslo i vodu.

A rekao je Zuhrija: Nema štete (ili: Nema grijeha da se čovjek posluži) sa vodom (u koju je upalo nešto nečisti) dok je (ili dok joj) ne promjeni okus ili miris ili boja (tj. dok vodu ne promjeni upala nečist svojim okusom ili mirisom ili bojom). A rekao je Hamad: Nema štete (da se posluži) sa perjem lješine (strvine, krepale-umrle-životinje). A rekao je Zuhrija u (vezi) kostiju umrlih (životinja) kao slona i (drugih) osim njega:

"Stigao sam (tj. sastajao sam se, vidio sam, zatekao sam žive neke) ljude od predaka učenjaka (tj. od prijašnjih, starih učenjaka koji) se češljaju sa njima (kostima, tj. češljevima od kostiju mrtvih životinja) i mažu se u (sa) njima (tj. mažu se mirodijama, mirođijama, koje se drže u posudama od kosti; "fiha - u njima, u kostima", tj. u posudama od kosti, ti su učenjaci mazali se iz takvih posuda, a) neće vidjeti u njemu štete (tj. a nisu vidjeli ni smatrali da je to štetno i griješno)." A rekao je Ibnu Sirin i Ibrahim (Nah'ija): Nema štete (grijeha da se čovjek bavi) sa trgovinom slonovače (slonovom kosti).

PRIČAO NAM JE Ismail, rekao je: pričao mi je Malik od Ibnu Šihaba, od Ubejdulaha, sina Abdullaha, od Ibnu Abasa, od Mejmunete da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, upitao se (tj. bio je upitan) o mišu (koji) je upao u maslo pa je rekao:

"Bacite ga; i (ono) što je oko njega (oko miša bilo masla) pa odbacite ga; i jedite vaše (svoje, preostalo) maslo." (Radi se o maslu u krutom stanju).

PRIČAO NAM JE Alija, sin Abdullaha, rekao je: pričao nam je Ma'n, rekao je: pričao nam je Malik od Ibnu Šihaba, od Ubejdulaha, sina Abdullaha sina Utbeta sina Mes'uda, od Ibnu Abasa, od Mejmunete da je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, pitao se o mišu (koji) je pao u maslo pa je rekao:

"Uzmite ga (miša) i što se (masla nalazi) okolo njega (miša), pa ga odbacite." Rekao je Ma'n: pričao nam je Malik (toliko puta) što ja neću izbrojati ga (tj. ono; ili onoliko što ne mogu da izbrojim i obuhvatim), govori: od Ibnu Abasa, od Mejmunete.

PRIČAO NAM JE Ahmed, sin Muhameda, rekao je: izvijestio nas je Abdullah, rekao je: izvijestio je nas Ma'mer od Hemama, sina Munebiha, od Ebu Hurejreta, od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, rekao je:

"Svako ranjavanje (ili: Svaka rana što) se rani (s) njom musliman (tj. što je zadobije musliman boreći se) u (tj. na) putu Allaha, biće na Sudnjem danu kao njen oblik kad se udarila (ubola u tijelo, tj. imaće ta rana isti svoj oblik kao kad je zadata tijelu ranjenog borca muslimana), teče (izvire rana) krvlju, boja je boja krvi, a miris je miris mošusa (mosuša)."

(Zašto je ovaj hadis Buharija stavio na ovo mjesto ima mnogo mišljenja. Navodimo samo jedno. Prije ovog hadisa bilo je govora o tome da će voda postati nečista ako u nju upadne kakve nečistoće, a sada navodi ovaj hadis iz kojega se da razumjeti da krv, koja se računa nečistoćom, postaje čista vrlinom borbe, pa je ne treba prati sa poginuloga.)

GLAVA

stajaće vode (riječ "daimun" znači "trajan, stalan", a "maun daimun" znači "voda koja je trajno, stalno, uvijek na jednom mjestu, nikuda ne teče", a toj se vodi u našem jeziku kaže: stajaća voda).

PRIČAO NAM JE Ebul-Jeman, rekao je: izvijestio nas je Šuajb, rekao je: izvijestio nas je Ebu-Zinad da je Abdurahman, sin Hurmuza, (zvani Abdurahman Hromi, a to se na arapskom jeziku kaže:) El-Earedž pričao njemu (tj. Abdurahman El-Earedž je pričao Ebu-Zinadu) da je on čuo Ebu Hurejreta (koji je rekao) da je on (Ebu Hurejrete) čuo poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (gdje) govori:

"Mi smo zadnji (u ovozemaljskom životu, na ovom svijetu) (a) prestizači (na budućem svijetu, tj. zadnji smo postali na ovom svijetu, a preteći ćemo; ili nadmašićemo, imaćemo prednost, bićemo prvi na budućem svijetu)." A sa njegovim lancem (sa lancem ovoga hadisa; ili: sa pričanjem preko lanca ovoga hadisa - Pričao nam je Ebul-Jeman itd., što je maloprije spomenut) rekao je: "Neka se nipošto ne mokri (neka se ne piša) jedan (od) vas u stajaću vodu, koja ne teče, zatim se (on) kupa u njoj."

(Nema povezanosti između prvog dijela i drugog dijela gornjeg hadisa, pa se misli da je to tako čuo Ebu Hurejrete od Muhameda a.s., u jednom sijelu i u jednom poretku riječi koji je tako izrečen; ili je to tako čuo pripovjedač od Ebu Hurejreta. Osim toga pravne škole - mezhebi - imaju različita stanovišta u pogledu na stajaću vodu, dijeleći je na veliku i malu stajaću vodu i postavljajući pravila kad će koja postati nečista. To se treba pogledati u pravnim - fikhskim - djelima.)

GLAVA:

Kada se bacila na leđa klanjača prljavština (nečistoća) ili mrljina (lješina, lešina, smrdljivo mrtvo tijelo), nije mu pokvarila njegovu molitvu.

A bio je Ibnu Umer (takav u postupanju) kada je vidio u (na) svojoj odjeći krv, a on klanja (kad je vidio krv klanjajući), ostavio je nju (krv, tj. ne bi je uklanjao dok ne završi molitvu) i prošao je (dalje), u svojoj molitvi (tj. nastavio je dalje molitvu do kraja, a nije ju prekidao zbog opažene krvi na odjeći). A rekao je Ibnul-Musejeb i Ša'bija: "Kada je klanjao (neko), a u njegovoj odjeći krv; ili nečistoća (od muškog sjemena); ili (okrenut na drugu stranu) osim Strane (Ka'be); ili se upravio (obratio zemlji, prašini pa se njom očistio u nedostatku vode) i klanjao, zatim je stigao, našao, vodu (dobio vode) u svome vremenu, neće povratiti (tj. neće ponovo klanjati te molitve ni u jednom od navedenih slučajeva)."

PRIČAO NAM JE Abdan, rekao je: izvijestio me je moj otac od Šu'beta, od Ebu Ishaka, od Amra, sina Mejmuna, od Abdullaha (sina Mes'udova), rekao je:

Dok je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (bio) padač ničice (tj. dok je bio u molitvi u stavu sa licem spuštenim na zemlju, na tle).

- H - A PRIČAO MI JE Ahmed, sin Usmana, rekao je: pričao nam je Šurejh, sin Meslemeta, rekao je: pričao nam je Ibrahim, sin Jusufa, od svoga oca, od Ebu Ishaka, rekao je: pričao mi je Amr, sin Mejmuna, da je Abdullah, sin Mes'uda, pričao njemu da Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, klanjaše kod Kuće (Allahove, tj. kod Ka'be), a Ebu Džehl i drugovi njegovi su sjedači (tj. su sjedili) kad je rekao (tj. kad najednom reče) neki (od) njih nekom:

Koji će vas donijeti posteljicu (košuljicu mladunčeta u utrobi) deve (određene za klanje, deve) omsičića (tj. sinova omsice, ko će donijeti posteljicu deve omsičića) pa je staviti na leđa Muhameda kada padne ničice (tj. glavom, licem na tle)? Pa je požurio (doslovno: pa se poslao, dakle dao se na to, skočio je za tim poslom) najnesretniji (od tog) naroda (ili: od tih ljudi, a bilo mu je ime Ukbete, sin Ebu Muajta) pa je donio nju (posteljicu, omotač za mladunče iz maternice deve) pa je gledao (promatrao kada će Muhamed a.s. pasti licem na tle u molitvi). Pa (ili: Te) kada je pao ničice Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, stavio je (Ukbete) nju (posteljicu) na njegova leđa među njegove dvije plećke (ili: njegova dva pleća), a ja gledam (kaže Abdullah, sin Mes'udov), neću koristiti ništa (tj. ne koristim ništa, ne mogu otkloniti njihova zlodjela, ne mogu promjeniti ništa). Da je bilo za mene branilaca! (tj. Da sam ja imao svojih ljudi koji bi me branili; ili spriječili i odbili napad Ebu Džehlovih drugova od mene, ja bih sa Muhameda a.s., zbacio posteljicu deve.) Rekao je (o tome događaju Abdullah, sin Mes'udov još i ovo): Pa su počeli (da) se smiju i (da) prenose neki (od) njih na neke (odgovornost za to što je učinjeno, jedan drugome je to pripisivao, ali su to činili zbog ismjehivanja, ismijavanja, a ne iz prijekora; a može da se rečenica "ve juhilu ba'duhum ala ba'din" prevede i ovako: "i (da) skače neki (od) njih na nekoga", naravno, od prevelikog smjeha), a poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, je (bio u položaju u molitvi kao) padač ničice (tj. nalazio se s licem na zemlji) ne diže svoju glavu (sa tla sve dotle) dok mu je došla (kći) Fatima pa je bacila od (tj. sa) njegovih leđa (ono što mu je bilo na leđima). Pa je digao svoju glavu, zatim je rekao: "Bože, drži Kurejše!" (Doslovno: Bože, na Tebe obratih; ili: na Tebe stavljam da se Ti pobrineš sa uništenjem nevjernika Kurejša!) tri puta (je to rekao). Pa je teško na njih (to palo, pa je mučno stanje na njih navuklo to) kad je molio protiv njih (Allaha). Rekao je (Ibnu Mes'ud): "A smatraše (oni i ako su bili idolopoklonici) da je molba (upućena Allahu) u tom gradu (Meki) primljena (uslišana). Zatim je (Vjerovijesnik a.s.) imenovao:

"Bože, drži Ebu Džehla; i drži Utbeta, sina Rebi'ata; i Šejbeta, sina Rebi'ata; i Velida, sina Utbeta; i Umejeta, sina Halefa; i Ukbeta, sina Ebu Muajta." I nabrojio je sedmog pa ga nismo zapamtili (to je rekao Ibnu Mes'ud ili Amr, sin Mejmuna, da sedmog, kojega je Vjerovijesnik a.s. pomenuo, nije zapamtio). Rekao je (Ibnu Mes'ud): "Pa tako mi (Onoga) koji je (takav da je) moja duša u Njegovoj ruci (Tako mi Allaha, što je moj život u Njegovoj moći), zaista sam vidio (osobe) koje (su bile te
što ih) je nabrojio (tada) poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (sve sam ih vidio) srušene (bačene) u bunaru (čatrnji, koja nije obzidana, ozidana; ili koja je presušila), bunaru Bedra (ili: srušene, bačene u bunar, bunar Bedra)."

GLAVA

ispljuvka (pljuvačke) i sluzi (iz nosa) i slično njemu (kad se nađu) u (na) odjeći. A rekao je Urvete (pričajući) od Misvera i Mervana:

Izašao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (u) vrijeme Hudejbije ... pa je spomenuo pričanje (i u njemu ovo): A nije se oseknuo Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (nijednom) osekotinom (iz nosa; ili: nije izbacio sluz iz usta ili šlajm iz prsa, a da se desilo drukčije) osim (tako da) je pala (njegova osekotina) u dlan (nekog) čovjeka od njih (tj. od njegovih drugova koji su tada bili s njim), pa je trljao njom svoje lice i svoju kožu (svaki taj čovjek).
(Ovo pokazuje veliku odanost i poštovanje prvih muslimana prema Vjerovijesniku, a iz ovoga slučaja zaključuju pravnici da osekotina i pljuvačka nisu poganštine, pa ako se slučajno nađu na odjeći, može biti valjana molitva, važeća molitva, obavljena u takvoj odjeći.)

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Jusufa, rekao je: pričao nam je Sufjan od Humejda, od Enesa, rekao je:

Pljuvao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, u svoju odjeću.

(To se dešavalo za vrijeme molitve u džamiji, a može se opravdati nedostatkom i pomanjkanjem rubaca, džepnih maramica zbog oskudice u tkaninama i tekstilu uopće. Da je vladala oskudica u tekstilu, vidi se jasno iz podataka koji će se navesti u knjizi molitve u glavi kada je odjeća tijesna. Tamo stoji da je Vjerovijesnik a.s. rekao ženama: "Ne dižite svojih glava sa tla dok ljudi ne sjednu!" To je rekao zbog toga što su u nekih ljudi bile košulje kratke, a gaća i nisu imali, pa kad bi u molitvi pali licem na tle, vidjela bi im se sramotna mjesta usljed kratkoće košulje. Ovo objašnjenje neka se ima u vidu kada god se u daljem tekstu naiđe na hadis ovakvog ili sličnog sadržaja.)

Rastegao ga je (tj. ovaj hadis je u duljem, opširnijem obliku ispričao) Ibnu Ebi Merjem, rekao je: izvijestio nas je Jahja, sin Ejuba, rekao je: pričao mi je Humejd, rekao je: čuo sam Enesa (gdje priča) od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio (slično gornjem hadisu. Taj opširniji hadis će naići poslije; i u njemu će opet biti spomenuto da je Vjerovijesnik a.s. u džamiji pljunuo u svoju odjeću pokazujući da je to dozvoljeno, a da nikako nije dozvoljeno pljuvati na tle džamije gdje klanjači padaju licem na tle, pa svejedno što džamija nije prostrta i što nema ni poda, opet nije nikako dozvoljeno pljuvati na njeno tle).

GLAVA:

Nije dozvoljeno (ne dozvoljava se) čišćenje napitkom (tj. slatkim neopojnim pićem, spravljenim od vode u koju su bačene hurme ili suho grožđe da puste sok), a ni opojnim (pićem).

A mrzio je njega (tj. čišćenje-abdest napitkom od hurmi) Hasan i Ebul-Alijeti. A rekao je Ata': Tejemum (upotrebiti) je draže meni od čišćenja napitkom (od hurmi) i (čišćenja) mlijekom.

PRIČAO NAM JE Alija, sin Abdullaha, rekao je: pričao nam je Sufjan, rekao je: pričao nam je Zuhrija od Ebu Selemeta, od Aiše, od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, rekao je:

"Svako piće (što) opija, pa ono je zabranjeno (piti, a prema tome i upotrebljavati za čišćenje)."

GLAVA

pranja ženske (osobe) svome ocu krv sa njegova lica.

A rekao je Ebul-Alijeti: "Potarite moju nogu, pa ona je bolesna."

(Ova izjava Ebul-Alijeta ima da posluži kao dokaz da je dozvoljeno tražiti pomoć od druge osobe u abdestu-čišćenju kao što je dozvoljeno primiti pomoć pri uklanjanju krvi, koja se smatra kao nečistoća po mnogim islamskim pravnicima.)

PRIČAO NAM JE Muhamed, rekao je: izvijestio nas je Sufjan, sin Ujejneta, od Ebu Hazima, čuo je Sehla, sina Sa'idije, a pitali su ga ljudi, a nije između mene i između njega (ni) jedan (čovjek bio, tj. ja sam bio uz samoga njega kad su ljudi pitali ovo:) sa kojom stvari (tj. čime) se je liječila rana Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio? Pa je rekao (Sehl):

"Nije ostao (ni) jedan (čovjek, tj. niko) znaniji o njoj (rani) od mene. Donosaše (tj. stalno je donosio) Alija svoj štit, u njemu (štitu bila) je voda, a Fatima pere od (tj. sa) njegovog (Vjerovijesnikovog a.s.) lica krv. Pa se je uzela (tj. uzeta je jedna) prostirka (od rogozine, hasure), pa se je spalila pa je natrpala njom (tj. začepila se pepelom od hasure) njegova rana (jer se vodom nije mogla zastaviti, zaustaviti, krv, koju mu je prala njegova kći Fatima)."

GLAVA

drvceta (za čišćenje zuba).

A rekao je Ibnu Abas: "Prenoćio sam kod Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, pa je očistio zube (od onoga što se nalazilo između njih, a to se može izvesti samo trljanjem zuba čime, a po nekima "istenne" znači: trljao je zube nečim što ih je pokazalo jasnim, što im je dalo sjaj; ili po Ibnul-Esiru "istenne" znači: upotrebio je drvce za čišćenje zuba - misvakj ili sivakj)."

PRIČAO NAM JE Ebu Nu'man, rekao je: pričao nam je Hamad, sin Zejda, od Gajlana, sina Džerira, od Ebu Burdeta, od njegova oca, rekao je:

Došao sam Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, pa sam ga našao trlja (ili čisti zube) drvcetom (za čišćenje zuba što ga je držao) u svojoj ruci, govori (tj. usljed trljanja zuba Vjerovijesnik a.s. daje od sebe ovakav glas): "Ua, ua!", a drvce (drvo za čišćenje zuba) je u njegovim ustima, (daje od sebe glas) kao da se on bljuje (tj. kao da povraća hranu bez svoje volje, bez da je on izazvao povraćanje jer tako povraćati označuje riječ "tehevve'a").

(Napominje se da je otac Ebu Burdeta, koji priča ovaj slučaj, poznati drug Vjerovijesnikov a.s. Ebu Musa Eš'arija.)

PRIČAO NAM JE Usman, rekao je: pričao nam je Džerir od Mensura, od Ebu Vaila, od Huzejfeta, rekao je:

Bio je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (takvog običaja da), kada je (tj. kada bi) ustao (u nekom dijelu) od noći, pere (ili trlja; ili češe, struže, tj. očisti) svoja usta sa drvetom (za zube).

GLAVA

davanja drveta (za zube) najstarijemu.

A rekao je Afan: pričao nam je Sahr, sin Džuvejrijete, od Nafi'a, od Ibnu Umera da je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, rekao:

"Vidim se (u sanu, u snu, tj. sanjam sebe jednom prilikom da) se trljam (tj. trljam sebi zube) sa drvetom (za zube). Pa su mi došla dva čovjeka, jedan (od) njih dvojice je stariji od drugoga, pa sam dodao drvo (za zube) mlađemu od njih dvojice. Pa se reklo (tj. rečeno mi je) meni: "Postaraj (tj. podaj starijemu, daj prednost starijemu)!"; pa sam ga dao starijemu od njih dvojice." Rekao je Ebu Abdullah (tj. Buharija): "Skratio ga je (tj. Skratio je ovaj hadis, u kraćem obliku ga je pričao) Nu'ajm od Ibnul-Mubareka, od Usameta, od Nafi'a, od Ibnu Umera (a taj kraći oblik je naveo Taberanija)."

GLAVA

vrijednosti (dobrote onoga) ko je prenoćio (tj. legne da spava po noći) na čišćenju (tj. pod abdestom, očišćen kao za molitvu).

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Mukatila, rekao je: izvijestio nas je Abdullah, rekao je: izvijestio nas Sufjan od Mensura, od Sa'da, sina Ubejdeta, od Bera-a, sina Aziba, rekao je: rekao je meni Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio,:

"Kada si došao (tj. Kada dođeš) svojoj postelji (ložnici, dušeku, mjestu gdje ćeš leći, spavaćoj sobi), pa očisti se svojim čišćenjem za molitvu (tj. kao što se ti očistiš za molitvu), zatim se stavi (povali se, lezi) na svoju desnu polovinu (stranu), zatim reci: Bože, predajem svoje lice k Tebi; i prepuštam svoju stvar k Tebi; i dajem pribježišta svojim leđima k Tebi (iz) želje (ili: iz ljubavi prema Tebi) i straha k Tebi, nema pribježišta i

nema spasenja od Tebe osim (pribjegavanjem i priklanjanjem) ka Tebi. Bože, vjerujem Tvoju knjigu koju si spustio (poslao) i Tvoga Vjerovijesnika kojega si poslao. Pa ako umreš (u nekom času) od (te) tvoje noći, pa ti si na (načinu) stvaranja (tj. ti si na istom načinu kao na načinu stvaranja, stvoren si bez grijeha i umro si bez grijeha; ili: ti si na islamskoj naravi ili vjeri umro; ili: ti si na pravoj vjeri, vjeri Ibrahima-Avrama umro). I učini njih (ove riječi) zadnjim (govorom) što ga govoriš (prije nego zaspeš)." Rekao je (Bera'): "Pa sam je (ovu dovu, ovu molbu, ove riječi) povratio (opetovao, ponovio) Vjerovijesniku (pred Vjerovijesnikom), pomilovao ga Allah i spasio. Pa pošto sam stigao (do riječi:) ..... "Bože, vjerujem Tvoju knjigu koju si spustio", rekao sam "i Tvoga poslanika...". Rekao je (Muhamed a.s.): "Ne. (tj. Nije tako nego ovako:) ..... i Tvoga Vjerovijesnika kojega si poslao."